

ΗΘΙΟΚΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ **ΝΕΑ ΖΩΗ**

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

Γ. Κ. ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΙΣ

Ἑσωτερικοῦ Δρχ. 30

Πτυχ. ἱεροῦς ἐν ΒΑΜΩ Κρήτης

Ἀμερικῆς Δολ. 1

«Τὸ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ (Β' Κορ. γ' 6)

ΕΜ ΤΗ ΜΕΓΑΛΗ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ ΚΑΙ ΠΑΝΤΟΤΕ

Ο ΔΟΗΓΟΣ ΜΟΥ

Ὁ καλὸς ποιμὴν μὲ ὁδηγεῖ καὶ εἶνε τὸ ἀντικείμενον τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἐλπίδος, ὧλων ἐκείνων οἵτινες γνωρίζουσι τὴν φωνὴν τοῦ καὶ τὸν ἀκολουθοῦσι.

Ἀκολουθήσατε Αὐτὸν . . . Ποῦ ; εἰς τὴν ὁδὸν τῆς δικαιοσύνης, διότι μόνον ἐν ταύτῃ τῇ ὁδῷ ὁδηγεῖ καὶ εἶνε τεθλιμμένη, ἀνωφερῆς, στενὴ, καὶ τεθλιμμένη, τῆς ὁποίας τὸ τέλος δὲν δύναται νὰ προῖδῃ ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ ἀνθρώπου. Προσέτι δὲ διέρχεται διὰ τῆς ἐρήμου, ἀκήμη καὶ διὰ τῆς κοιλάδος τοῦ θανάτου καὶ ἡ διάβασις τῆς ἡμέρας τῇ ἡμέρᾳ καθίσταται δυσκολωτέρα· ἀλλὰ θαρσεῖτε· ὁ καλὸς ποιμὴν καὶ ἐκεῖ σὰς ὁδηγεῖ. Εἶνε ἡ ὁδὸς γνωστὴ εἰς αὐτὸν διότι αὐτὸς διήνοιξεν αὐτήν, καὶ προεπορεύθη ἡμῶν.

Ὁ ἀνωφερῆς Γολγοθᾶς τὸ ἐπιβαιβαιοῖ. Ὑπερήφανος ὑψοῦται ἐπὶ τῆς πόλεως τῆς Σιών. Ἀλλὰ καρτερικὸς ὁ Ἰησοῦς, ὁ καλὸς ποιμὴν, φέρων ἐπὶ πλέον ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ τὸν μαρτυρικὸν σταυρὸν, τὸν ἀνέβη καὶ προσέφερεν ἑαυτὸν ἐξιλιστήριον θυσίαν ὑπὲρ τῶν προβάτων Του.

Ἀκολουθήσατε Αὐτὸν . . . Ὁ καλὸς ποιμὴν ἐξησφάλισε διὰ τῆς θυσίας Του αἰωνίαν σωτηρίαν.

Ἀκολουθήσατε Αὐτὸν. Ὁ καλὸς ποιμὴν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔβαλεν ὑπὲρ τῶν ἀπικλωλῶτων.

Ἀκολουθήσατε Αὐτὸν εἶνε ὁ μόνος δυνατὸς νὰ σὰς ὁδηγῇ ἀσφαλῶς εἰς ὅλην τὴν ζωὴν σας· ὁ μόνος ὅστις πραγματικῶς ἐνδιαφέρεται ὑπὲρ τῶν προβάτων του, καὶ ὁ μόνος ὅστις εἶνε πρόθυμος νὰ δράμῃ εἰς πᾶσαν υἱὰς ἀνάγκην πρὸς βοήθειαν. **Ἀκολουθήσατε Αὐτὸν.**

ΜΕΙΝΑΤΕ ΕΝ ΑΥΤΩ

«Ταῦτα ἐλάλησα πρὸς ἑσᾶς διὰ τὴν ἐν ἡμῖν ἢ χαρὰ μου καὶ ἡ χαρὰ ἡμῶν νὰ εἶναι πλήρης». (Ἰωάν. XV—II)

Τὸ νὰ ζῇ τις ἐν Χριστῷ τελείως, τοῦτο ὑποδηλοῖ μίαν ὑπέροχον ζωὴν ὑπερκεχειλιζούσης εὐτυχίας. Καὶ καθ' ὅσον ὁ Χριστὸς καταλαμβάνει μεγαλυτέραν θέσιν εἰς τὴν ψυχὴν, τοσοῦτον περισσότερον αὐτὴ πληροῦται τῆς χαρᾶς Αὐτοῦ.

Ἡ χαρὰ Του, αὐτὴ ἡ χαρὰ τοῦ Οὐρανοῦ, καθίσταται ἀτομικὴ ἰδιοκτησία τοῦ πιστοῦ, καὶ εἶνε τόση, ὅση εἶνε ἡ παραχώρησις του εἰς τὸν Χριστόν.

Ἡ χαρὰ εἶνε τὸ μόνον οὐσιώδες χαρακτηριστικὸν τοῦ πιστοῦ, τοῦ μένοντος τελείως ἐν Χριστῷ, τῇ Οὐρανίᾳ Ἀμπέλῳ.

Ὅλοι γνωρίζομεν τὴν ἀξίαν τῆς χαρᾶς. Εἶνε ἡ ἀπόδειξις τῆς πραγματικῆς ἱκανοποιήσεως τῆς καρδιάς μας. Καὶ οἱ ἄνθρωποι δὲν δύνανται νὰ γνωρίζωσι ποῦν εἶνε τὸ ἀντικείμενον τῆς χαρᾶς, ἡ ὁποία εἶνε πραγματικὸς θησαυρὸς εἰς τὸν πιστόν. Δυνατὸν νὰ νομίζουσι, ὅτι εὐγενεῖς πόθοι, ἡ ἐκπλήρωσις καθήκοντος ἢ ἄλλῃ τις κίνησις καὶ ἱκανοποιήσις τῆς ἰδιοτελείας ἐπιδρῶν ἐπὶ τῆς ζωῆς τοῦ πιστοῦ καὶ ταῦτα πάντῃ καθίστανται αἰτίαι χαρᾶς. Ἀλλ' ὅχι... Ὁ [πιστὸς χαίρει διότι μένει ἐν Χριστῷ. Καὶ ὅταν ὁ πιστὸς χαίρῃ] καὶ ἀγάλλεται τότε οἱ ἄνθρωποι διαβλέπουσιν ἐν αὐτῷ, τὸν κεκριμμένον θησαυρὸν ἐκδηλούμενον διὰ τῆς χαρᾶς.

Δὲν ὑπάρχει οὐδὲν γλυκύτερον τῆς χαρᾶς· καὶ οὐδὲν κήρυγμα τοῦ Εὐαγγελίου δύναται νὰ εἶναι πειστικώτερον, ἀπὸ τὸ κήρυγμα τῆς ἀγαλλομένης καρδιάς ἐκ τῆς ὑπερκεχειλιζούσης χαρᾶς. Δὲν ὑπάρχει μηδεμίαν ἄλλην ἀπόδειξιν πειστικωτέρα, τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ πιστὸς, πλυμνηροῦται ὑπὸ τῆς χαρᾶς τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία ὑπερνικᾷ τὰ πάντα, ἐν ᾧ ζῇ ἐν μέσῳ θλίψεων, ἀποδοκιμασιῶν καὶ καταπίεσεων τοῦ κόσμου.

Καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν χριστιανῶν ἡ χαρὰ εἶνε οὐχὶ ὀλιγώτερον ἀπαραίτητος. Ἡ χαρὰ τοῦ Κυρίου εἶνε ἡ δύναμις Του· ἡ ἐμπιστοσύνη, τὸ θάρρος καὶ ὑπομονὴ προέρχονται ἀπὸ τὴν χαρὰν.

Μέ καρδίαν πλήρη χαρᾶς, καὶ δὴ τοιαύτης χαρᾶς, οὐδὲν ἔργον εἶνε εὐσχερὲς, οὐδὲν φορτικὸν δυσβάστακτον· Αὐτὸς ὁ Χριστὸς εἶνε ἡ δύναμις μας.

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ἀθῆναι

Γ. Κ. Γ.

ΤΟ ΦΟΡΤΙΟΝ ΜΑΣ

Κάθε ἄνθρωπος ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον, κατὰ μὲν τὴν γέννησιν κλαίει, κατὰ δὲ τὴν ζωὴν μάχεται διαρκῶς καὶ εὐρίσκεται ἐν ἀγωνίᾳ, κατὰ δὲ τὸν θάνατον ἀποθνήσκει πρὸ τοῦ ἐξέλθῃ ἡ ψυχὴ του, ἀπὸ τὸν φόβον καὶ ἀπὸ τὸν τρόμον τῆς παρουσίας του ἐν ὧπον τοῦ Κριτοῦ διότι πρόκειται καὶ πάλιν νὰ ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τοῦ Θεοῦ (Γέν. γ'. 10).

Διὰ τοῦτο ὁ Θεὸς ἐγένετο ἱλεως εἰς τὸν ταλαίπωρον ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ Πενάρχου Ἀδὰμ φέρει τὴν ρίζαν παντὸς φορτίου, δηλαδὴ τὴν ἁμαρτίαν καὶ μᾶς ἐπεσκέφθη ἰδὼ εἰς τὴν Γῆν εἰς τὸν τόπον τῆς ἐξορίας ἡμῶν, ἵνα αὐτὸς σηλώσῃ τὸ φοβερὸν φορτίον μας, δι' ὃ καὶ καλεῖ ἡμᾶς λέγων «Ἐλάτε πρὸς με Πάτερ εἰς οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι καὶ ἐγὼ θέλω σᾶς ἀναπᾶν» (Μαθ. 11, 28.)

Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄνθρωπος ἐλθὼν εἰς τὸν γλυκὺν Ἰησοῦ καὶ μὴ εὐρίων ἀνάπαυσιν, παραμένει φορτομένος μὲ ὅλην τὴν ταλαιπωρίαν τῆς ζωῆς δηλαδὴ τὴν ἁμαρτίαν, ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἐπλανήθη, δὲν ἤλθεν εἰς τὸν Ἰησοῦν τὸν ἐσταυρωμένον, δὲν ἤλθεν «Εἰς τὸν Ἀμνὸν τοῦ Θεοῦ τὸν αἶροντα τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» Ἰω. α' 29. ἀλλὰ πιστεύει «Εἰς ἄλλο Εὐαγγέλιον καὶ εἶνε ἀνάθεμα» Γαλάτ. ι' 9. ἀπὸ τὴν ἐκκλησίαν εἶνε τετυρωμένος εἶνε ἕνας θεολόγητος, ὁ τοιοῦτος ἔχει ζυμωθῇ «μὲ τὴν ζυμὴν τῶν φαρισαίων ἣτις ἐστὶν ὑπόκρισις» (Λουκ. 12' 1.), εἶνε πλήρης φανατισμοῦ, καὶ ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἀμαθῶν τούτων προέρχονται αἱ αἱρέσεις καὶ αἱ ἀκαταστασίαι ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐὰν μελετῶσι τὰς Γραφὰς οἱ τοιοῦτοι, μελετῶσι ταύτας ἵνα τὰς διατρεθλῶσιν, «Οὐδὲ αὐτοὶ εἰσερχονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ τοὺς εἰσερχομένους ἀφίνουσιν νὰ εἰσέλθωσιν»! (Ματθ. 23. 13')

Ὅποια σατανικὴ ἐμμονὴ εἰς τὸ ἀνθρώπινον θέλημα! Ὅποια ἐγωπάθεια καὶ ἀφάνταστος περιφρόνησις τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ! Καὶ ὁ τοιοῦτος αὐθάδης καὶ ἀναιδής ἀπέναντι τοῦ ἀνεξικάκου καὶ ἐλεήμονος Θεοῦ ἐπιμένει νὰ λέγεται χριστιανός, καὶ τὸ χεῖριστον, νὰ ἐπιχειρῇ τὸν διδάσκαλον διὰ νὰ γεννήσῃ ὁμοίους τοῦ δυστυχεῖς καὶ ταλαιπώρου ὑπάρξει! Ὁ τοιοῦτος δὲν δέχεται ὅτι «ὁ Χριστὸς ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ἐκάρφωσε τὴς ἁμαρτίας του» Α'. Πέτρ. 2. 24. Ὁ τοιοῦτος ἀγνοεῖ ὅτι «τὰ θυμιάματά του, τὰς προσφορὰς του, καὶ τὰς ἐορτὰς του, βδελύσσεται καὶ μισεῖ ὁ Θεός» Ἠσ. α. 6. κοιμᾶται βαθύτατα ὁ ταλαίπωρος, καὶ δὲν τὸν ἀφῆκεν ὁ πολυμήχανος διάβολος, ὁ ἀφανὴς καὶ τρομαρὸς ἐχθρὸς του, νὰ πιστεύσῃ μὲ τὴν ἐμπιστοσύνην ἐνός παιδίου πρὸς τὴν ὑποσχομένην μητέρα του, ὅτι «διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἔχομεν τὴν ἀπολύτρωσιν καὶ τὴν ἀφεσιν ὅλων τῶν ἁμαρτιῶν μας» Κολ. α. 14 καὶ ὅτι «Ὁ Χριστὸς ἐσβυσσε τὸν λογαριασμὸν τῶν ἁμαρτιῶν μας καὶ ἔβγαλεν αὐτὸν ἐκ τοῦ μέσου καρφώσας αὐτὸν εἰς τὸν σταυρὸν» Κολ. β. 14 καὶ ἐπιμένει «τὸν σβυσμένον λογαριασμὸν τῶν ἁμαρτιῶν τῶν υἱῶν, νὰ τὸν λογαριάζει ὡς ἄσβυστον!». Εἶναι ἀκόμη παλαιὸς ἄνθρωπος βαρφορτωμένος μὲ τὴν ἁμαρτίαν καὶ δὲν πιστεύει ὁ ταλαίπωρος κατ' οὐδένα λόγον «ὅτι ὁ παλαιὸς ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη μαζὺ μὲ τὸν Χριστὸν εἰς τὸν Γολγοθᾶν» Ρωμ. 6, 6. καὶ ὅτι «ὁ Χριστὸς τὰς ἁμαρτίας μας τὰς ἔλουσεν μὲ τὸ αἷμα του, τὸ χυθὲν εἰς τὸν Σταυρὸν» Αποκ. 1—5. δὲν ἔχει ἀκόμη ἐννοήσῃ ὅτι «ὅλα μας τὰ δίκαια ἔργα εἶνε, ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ὡς ρυπαρὸν ἱμάτιον» Ἠσ. 64. 6 ἡ ἐμμογή του, εἰς τὸ ἄλλο θεολόγητον Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον πιστεύει καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπισύρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του τὸ ἀνάθεμα τῆς Ἐκκλησίας, Γαλατ. α' 9 τὸν ἐμποδίζει νὰ πιστεύσῃ, «ὅτι δὲν ὑπάρχει δι' οὐδενὸς ἄλλου ἢ σωτηρία, διότι οὔτε ὄνομα ἄλλο εἶνε ὑπὸ τὸν οὐρανὸν δεδομένον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦ ὁποῖου πρέπει νὰ σωθῶμεν» Πραξ. 8' 12. καὶ διὰ τοῦτο ἡ γλυκυτάτη διακή-

ρυξίς τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, «Ἐπίρριψον ἐπὶ τοῦ Κυρίου τὸ φορτίον σου, καὶ Αὐτὸς θέλει σὲ ἀνακουφίσει» (Ψαλμ. νε'. 22) δὲν πιστεύεται παρ' αὐτοῦ.

Διὰ τοῦτο ἀδελφε ἀναγνώστα, ἵνα μὴ ἀκούσωμεν μετὰ θάνατον τὴν φοβεράν φωνὴν τοῦ κριτοῦ Θεοῦ, εἶνε ἀνάγκη, ὅπως ἀκούσωμεν τὴν φωνὴν τοῦ Εὐλογητοῦ Υἱοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, ἐφ' ὅσον ζῶμεν, καὶ ἀπὸ τὴν ἀκούσωμεν νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰς καλὰς ἀγγελίας τῆς, νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὰς χαρμωδέας εἰδήσεις τῆς, μία τῶν ὁποίων εἶνε ὅτι «Αὐτὸς μόνος εἶνε ὁ Ἄμνος τοῦ Θεοῦ ὁ αἰρὼν τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α'. 29), ἂν ἡ πίστις μας εἶνε εἰλικρινής, τότε αἱ ἁμαρτίαι μας δὲν ὑπάρχουν πλέον, διότι ὁ Χριστὸς τὰς ἐφορτώθη καὶ διὰ τοῦτο ἐκρεμάσθη εἰς τὸ ξύλον, κατ' ἀκολουθίαν ἡμεῖς οἱ ἀληθινοὶ πιστοὶ δὲν ἔχομεν ἁμαρτίας πλέον, διότι τὸ φορτίον τοῦτο τὸ βυσθάτακτον τὸ ἐφορτώθη ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, δι' ὃ λέγεται **Λυτρωτὴς καὶ Κύριος Ἡμῶν**. "Ὡστε χαρὰ καὶ ἀγαλλίασις εἰς ἡμᾶς! Ὑμνος καὶ Εὐχαριστία εἰς τὸν Λυτρωτὴν μας Ἰησοῦν Χριστόν! Προσκύνησις καὶ λατρεία ἐκ μυχιαστάτων ἐγκάρδιος εἰς τὸν Ὀυράνιον Πατέρα, ὅστις τόσον μᾶς ἠγάπησεν! Ὑπνοὶ, προσκύλλησις καὶ ἀπομύωσις μετὰ τὸν ἀδελφόν μας Ἰησοῦν Χριστόν! Ἀφαισμηδὸς, τελεία ἐξασθένεισις καὶ ἐκρηδένισις, διὰ τοῦ ἐν ἡμῖν Ἁγίου Πνεύματος, τοῦ θελήματός μας, καὶ βασιλεία ἐντὸς ἡμῶν τοῦ ἁγίου θηλήματος τοῦ Εὐλογητοῦ Υἱοῦ! Εὐτυχία, ἀπλότης καὶ μακαριότης εἰς ἡμᾶς, ἐφ' ἧς στιγμῆς παρεδόθημεν διὰ τῆς πίστεως τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν! Τότε δι' ἡμᾶς εἶνε ἀξία ἡ προσχώρησις ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ «Τὰ ἅγια τῆς ἀγίοις»! Καὶ τότε ὅπως «Εἶδομεν τὸ φῶς τὸ Ἀληθινόν, ἐλ ἄ β ο μ ε ν Πνεῦμα Ἐπουράνιον», καὶ πράγματι τότε ἀναμείνομεν τὸν Ἰησοῦν εἰπόντα πρὸς ἡμᾶς «Ὑπάγω νὰ σᾶς ἐτοιμάσω τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ θέλω σᾶς παραλάβει πρὸς ἑαυτὸν, διὰ νὰ εἰσθε καὶ σεῖς ὅπου εἰμαι Ἐγὼ» (Ἰωάν. ιδ'. 3) ἀλλὰ τοῦτο θέλει γέινει ἐφ' ὅσον δὲν θέλει εὐρὴ ἡμᾶς μετὰ τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν μας, καὶ διὰ τοῦτο ἀγαπητὲ ἀδελφε, ἂν ἀκόμη φέρεῖς τοιοῦτο σπεῦσε διὰ τῆς πίστεως, καὶ ἀπόθεστού τοῖσι τῶν ὤμων τοῦ ἰσχυροῦ Ἰησοῦ, διότι «ὁ Θεὸς τ ὧ ρ α πα ραγγέλλει, εἰς σὲ, νὰ μετανοήσῃς» (Πράξ. ιζ'. 31), μόνον σὲ παρακαλῶ διὰ τὸ ἔργομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀδελφε μου, μέσα εἰς τὴν μετάνοιάν σου νὰ περιλάβῃς ταυτοχρόνως καὶ ἰσοδυνάμως καὶ τὴν πίστιν σου ἐπὶ τὴν ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σου, (Λουκ. κδ'. 47.) διότι ἂν ξεχωρίσῃς αὐτὰ τὰ δύο πράγματα τὴν μετάνοιαν ἀπὸ τὴν ταυτοχρόνον ἄφεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σου, τότε κινδυνεύεις νὰ φέρῃς τὸ φορτίον τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ μετὰ θάνατον μαζὺ σου, ὃ μὴ γένοιτο νὰ συμβῇ ποτὲ τοῦτο, «διότι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον, διὰ νὰ σώσῃ ἁμαρτωλοὺς» (Α'. Τιμοθ. α'. 15), ἁμαρτωλοὺς, ἀκούεις; Καὶ ὄχι ἀγίους, λοιπὸν μὴ φροντίζεις διὰ νὰ γίνῃς ἅγιος ἵνα σωθῇς, διότι ὁ Χριστὸς, ἐπαναλαμβάνομεν, ἦλθε δι' ἁμαρτωλοὺς καὶ ὄχι δι' ἀγίους, καὶ ἐπειδὴ εἶσαι ἁμαρτωλὸς ἀνάθεος τὴν ὑπόθεσιν τῶν ἁμαρτιῶν σου εἰς τὸν αἰζρόντα τὴν ἁμαρτίαν σου Ἰησοῦν, καὶ ἂν τοῦτο κάμῃς ἀληθινὰ, ἀδελφε μου, τότε τὸ φορτίον σου τὸ ἔλαβεν ἀμέσως ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ δὲν εἶσαι πλέον φορτωμένος, τότε θὰ δοκιμάσῃς ἂ ν ἄ π α υ σ ι ν, «καὶ θέλετε εὐρεῖ ἀνάπαυσιν εἰς τὰς ψυχὰς σας» (Ματθ. ιι'. 29). "Ὡ! εἴθε Κύριε, πάντες νὰ θέσωσι τὸ φορτίον των ἐπὶ Σὲ καὶ νὰ εὕρωσιν ἀνάπαυσιν ἀπὸ ταύτης τῆς στιγμῆς! Ἀμήν.

(Ἀθῆναι—Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἀδελφότης ὁ «Εὐγγελισμὸς»

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ

ΦΩΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΣΚΙΑΝ ΤΟΥ ΤΑΦΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

ΠΟΙΑΙ ΣΧΕΣΕΙΣ ΣΥΝΔΕΟΥΝ ΤΑ ΦΑΣΜΑΤΑ :

Ὁ Ρ. Μπράιτ μᾶς ὁδηγεῖ εἰς ἓνα ἡρειπωμένον ἀρχαῖον πύργον ἔξωθεν τῆς Νέας Ὑόρκης εἰς τὸν τάφον τῶν ἀδελφῶν Μῶρρις καὶ Θρέσσας. Μᾶς παρουσιάζει δὲ τὰ φάσματα τῶν δύο ἀδελφῶν διατελοῦντα ἐν ἐχθρότητι ἀκαταμαχίῳ, ἐν διαπληκτισμοῖς καὶ μὲ προφανεῖς διαθέσεις συμπλοκῆς.

Μᾶς περιγράφει τὴν ἐγκόσμιον ζωὴν τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. Ἡ πρώτη ἔζη ἠθικὸν καὶ ἐντιμὸν καὶ εὐτυχὴ μὲ τὸν σύζυγόν της βίον ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν δευτέραν, ἥτις ἦτο φιλάρεσκος, ἀστατος καὶ ἄπιστος πρὸς τὸν σύζυγόν της.

Καὶ ἐρωτᾷ. «Ἦτο ἄρα γε ἡ αἰωνία ἀντίθεσις μεταξὺ τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ κακοῦ; Ἡ μήπως τὰ δύο ἀδελφὰ φάσματα ἀποτελοῦντο ἐκ στοιχείων διαφόρων κατὰ τὴν πρωτόγονον σύνθεσιν ἐκ τῆς ὁποίας ἐπροκαλεῖτο ἀμοιβαία ἀπόκρουσις;»

Βεβαίως εἰς τὰ ἐρωτήματα αὐτὰ δὲν εἴμεθα ἡμεῖς οἱ ἀρμόδιοι νὰ ἀπαντήσωμεν. Πάντως θὰ ἡδυνάμεθα ἀπὸ τῆς εἰδικῆς πλευρᾶς ἐξετάζοντες τὸ ζήτημα νὰ εἴπωμεν, ὅτι αἱ ψυχαὶ ἀποβάλλουσαι τὰ σάρκινα περιβλήματά των συναποβάλλουν καὶ τὰς συνυφασμένας μετ' αὐτῶν ἀδυναμίας καὶ κακίας. Ὅχι, ὅτι μεταβάλλεται ὁ χαρακτήρ καὶ ἡ φύσις αὐτῶν, ἀλλὰ ἀναπτύσσεται ἡ συναίσθησις καὶ παύει ἡ ἐκδήλωσις τῆς ὑπαρχούσης καὶ ἐκδηλουμένης ἐν τῇ ζωῇ κακίας. Ἀντίθετος ὑπόθεσις θὰ ὑπεβίβαζεν τὴν σύστασιν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ψυχῆς, ἥτις δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ εἶναι ἀερῶδης καὶ ἀσύλληπτος, ἀλλὰ τεμάχιον ὕλης ζῶν καὶ μετὰ θάνατον, ὅπερ ἀποκρουστέον.

Ἄν ἀναγνωρίσωμεν ἐχθρότητας καὶ κακίας εἰς τὰ φάσματα τοῦ Μπράιτ, ἐπανερχόμεθα αὐτομάτως εἰς τὴν ἐποχὴν τῆς ἀρχαιότητος, καθ' ἣν εὖρεν ἔδαφος ἡ μυθολογία διὰ νὰ πλάσῃ τοὺς ἥρωας τῆς καὶ τοὺς θεοὺς τοῦ Ὀλύμπου ἐμπνεομένους ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μίση καὶ ἐμφορομένους ἀπὸ τὰ ὕψια πάθη φιληδονίας ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐμαστιζόντο καὶ οἱ κοινοὶ θνητοί. Εἶναι προφανὲς ὅτι οἱ δημιουργοὶ τῶν θεῶν αὐτῶν ἔλαβον ὡς ἀντίτυπον τὸν ἰδικὸν τῶν χαρακτήρα, καὶ ἀδυναμίας καὶ δι' αὐτῶν περιενέδυσαν αὐτοὺς κατοπτρίζαντες καὶ ἀντιγράφαντες τὸν ἄνθρωπον.

Νὰ ὑποθέσωμεν λοιπὸν ὅτι τὴν ἰδίαν ἱστορίαν ἔχει καὶ ἡ γέννησις τῶν φασμάτων τοῦ Μπράιτ;

Ἡ λογικὴ μᾶς ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀπόκρουσιν τῆς θεωρίας ταύτης, διότι ἐγκαταλείποντος τοῦ ἀνθρώπου τὴν ὕλικήν σφαίραν ἀποδίδεται πλήρης ἡ κυριαρχία διὰ τὴν ψυχὴν, ἥτις εἶναι ἀνωτέρα τῶν ἀναγκῶν καὶ ἀδυναμιῶν τοῦ σώματος, λόγῳ τῆς πνευματικῆς συστάσεώς της.

Ἀπερχόμενοι ἐκ τοῦ κόσμου τούτου συναποκομίζομεν τὸ βιβλίον τῆς ζωῆς πλήρες ἀθλιότητος καὶ στιγμάτων, ἢ φωτεινῶν γραμμῶν. τὰ ὅποια ὁμως δὲν δύνανται νὰ ἐπιδρῶν πλέον εἰς τὰς ψυχὰς μας εἰμὴ μόνον ὡς ἀνάμνησις ἐνὸς παρελθόντος σκιώδους ἢ πλήρους ἀκτίνων.

Ἐὰν ὑπῆρξαμεν καλοὶ κατὰ τὴν ζωὴν ἀκολουθήσαντες τὸν φωτεινὸν δρόμον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, θὰ ἀπολαύσωμεν τὴν ἀνάπαυσιν τῶν θαίνων ἐπαγγελιῶν, ἐὰν κακοὶ, ζήσαντες ζωὴν διεφθαρμένην καὶ ἔκφυλον, θὰ ἀντιμετωπίζωμεν τὰς ἰδίας μας πράξεις δι' αἷς θὰ δοκιμάσωμεν σκληρὰν μὲν ἀλλ' ἀλλ' ἀνωφελῆ μεταμέλειαν.

Τὸ ζήτημα τῶν φασμάτων δὲν ἀπασχόλησε μόνον τὸν Ρ. Μπράιτ. Ἀπὸ τοῦ 1882 ἰδρύθη ἐν Λονδίῳ Ἑταιρεία πρὸς μελέτας καὶ ἐκζητήσεις ψυχικὰς, ἐν ἣ μετέσχον πρόσωπα βαρύτητος ἔξ ὧν ἀναφέρομεν μόνον τοὺς δύο πασιγνώστους τῆς Ἀγγλίας πρωθυπουργοὺς, τὸν Ἀρθούρον Μπάλφουρ καὶ τὸν Γλάδστων. Σκοπὸς τῆς Ἑταιρείας ἦτο νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν τῆς πρὸς τὰ σκοτεινὰ ἐκεῖνα ψυχικὰ φαινόμενα καὶ ἀφοῦ βασανίσῃ αὐτὰ πολυτρόπως διὰ τῆς κριτικῆς μεθόδου καὶ διακαθάρῃ ἀπὸ πάσης ὑπερβολῆς καὶ νοθείας, ὑποστηρίξῃ μὲν ἀφ' ἐνὸς τὸ ποσὸν τῆς ἀξιοπιστίας καὶ αὐθεντικότητος τῶν, ἐξαγάγῃ δ' ἀφ' ἐτέρου τὰ ἀνάλογα ἐπιστημονικὰ συμπεράσματα, δι' ὧν φῶς πλείοντερον θὰ διεχύνετο εἰς τὸ μέγα ζήτημα περὶ τῆς οὐσίας καὶ τῶν ἐνεργειῶν τῆς ψυχῆς.

Αἱ πολυτελεῖς μελέται καὶ ἔρευναι τῆς Ἑταιρείας ταύτης κατέληξαν εἰς ὁρισμένα συμπεράσματα, ἀπεδείχθη δὲ ἐπιστημονικώτατα καὶ πέραν πάσης ἀμφιβολίας ἡ ὑπαρξὶς τῆς ψυχῆς καὶ τῶν ποικίλων ἐνεργειῶν καὶ ἐκδηλώσεων αὐτῆς, πρὸς κατασχύνην τῶν ὕλιστικῶν θεωριῶν καὶ τῶν ὁπαδῶν αὐτῶν.

Καίτοι ἡ πολυσχιδὴς ἐργασία τῆς Ψυχικῆς Ἑταιρείας εἶναι ἀπὸ γενικῆς ἀπέψεως ἐνδιαφέρουσα ὡς ἀνυψοῦσα πρὸς τῆς ἐκτιμήσεώς μας τὴν ψυχὴν, ἀλλὰ πρὸ πάντων καὶ εἰδικῶς θίγεται τὸ περὶ φαντασμάτων κεφάλαιόν τῆς.

Τὰ πρακτικὰ τῆς Ἑταιρείας γέμουσι διηγημάτων περὶ ἐμφανίσεων καὶ ἐπισκέψεων κατοικίων τῶν μετακοσμίων ὑπὸ μορφήν φαντασμάτων. Ποία ὁμως ἡ ἐξήγησις τῶν; Ἰδοὺ: «Φαντάσματα ὑπάρχουν. Ἀλλὰ τίνας τρόπους ὑπάρχουν, ποῖον δὲ τὸ ποιητικὸν αὐτῶν αἴτιον;» Ἐδῶ ἀκριβῶς ἔγκειται ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος. Ἐδῶ θρᾶζονται ἀγαπίστως αἱ ἀξιώσεις τῶν πνευματιστῶν. Τὸ φάντασμα ὕψίσταται ἐν τῇ φαντασίᾳ τοῦ φανταζομένου. Εἶναι πλᾶσμα ὅχι τοῦ ἐγγηγορότος εὐσυνειδήτου, ἀλλὰ τοῦ ὑποσυνειδήτου, τοῦ ἰδίου κόσμου ἐξ αὐτοῦ ἀναπλάττοντος.

Δὲν ἔχει ὑπαρξιν ἐξωτερικὴν, ὑπαρξιν ἀνεξάρτητον τοῦ βλέποντος. Εἶναι προβολὴ τοῦ νοῦ, φαντασίωσις, ὑποκείμενόν τι, ἐστερημένον πάσης ἀντικειμενικότητος.

Αἰτία αὐτοῦ δὲν εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἀλλ' ἡ τοιαύτη ἢ τοιαύτη τηλεπαθητικὴ κατὰστασις τοῦ διαγράφοντος ἐν τοῖς ἔξω τὸ φάντασμα. Πιθανὸν νὰ μὴ εἶναι ψευδαἰσθησις. Πιθανὸν νὰ εἶναι ἀληθοφάνεια. Παθανὸν νὰ ἀναπαριστᾷ πραγματικῶς νῆν εἰκόνα τοῦ νεκροῦ, ὡς ὁ καθρέπτης ἀναπαριστᾷ πραγματικῶς τὴν μορφήν τοῦ καθρεπτιζομένου, χωρὶς ὁμως ἡ τοιαύτη ἀντανάκλασις νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς οὗτος ὁ καθρεπτιζόμενος καὶ χωρὶς νὰ προέρχεται τὸ φάντασμα ἀπὸ τοῦ κόσμου τῶν νεκρῶν,

Πιθανόν μάλιστα ή αντανάκλασις αύτη ή τηλεπαθητικώς γενομένη να μεταδοθῇ ή τηλεγραφηθῇ τηλεπαθητικώς και πάλιν από τον νοῦν του ενός των φανταζομένων, εις τον νοῦν του άλλου και οὕτω τὸ «αὐτοσκόπιον» καταστῇ «ετεροσκόπιον». Ἄλλ' ὅτι τὸ φάντασμα οὐδὲν ἄλλο εἶναι ή ἀποκύημα φαντασίας, δείκνυται σαφῶς ἀπὸ τῶν ἐνδωμάτων του. Οὐδέποτε φάντασμα παρουσιάσθη γεγυμνωμένον. Πάντοτε περιεβλήθη τὰ παρὰ τοῖς φανταζομένοις ἐν χρήσει φορέματα. Τοῦτο δὲ τί ἄλλο σημαίνει, παρὰ ὅτι κροεῖται ἐξ αὐτῶν, ὅτι εἶναι τοῦ γήινου περιβάλλοντος κατασκευάσμα και οὐδὲν ἔχει κοινὸν πρὸς τὸν Ἄδην.

Τὴν ὑποκειμενικότητα τοῦ φαντάσματος ἀποδεικνύει ἐπίσης και ὁ στενὸς κύκλος τῶν ἀντιλαμβανομένων αὐτοῦ. Ἐνῷ δηλαδὴ ἐν ἀντικειμενικῶς και πραγματικῶς ὄνιστάμενον πρόσωπον, ζῶν ή πρᾶγμα, ὑποπίπτει εἰς τὰ ὄμματα ὅλων τῶν πρὸς αὐτὸ ἀτενίζοντων, και χίλιοι, ἢ μύριοι ὥσιν, τὸ φάντασμα εἶναι ὁρατὸν εἰς ἑλαχίστους.

(Ἀκολουθεῖ)

ΟΙ ἌΛΛΟΙ ΚΑΙ ΗΜΕΙΣ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΑΝΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Πρὸ μηνὸς και πλέον ἐχῆρυσεν ή Ἐπισκοπή τοῦ Worcester Ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας ή πλήρωσις θέσεων χηρευσουσῶν συντελεῖται σχεδὸν αὐθὺς μετὰ τὴν παραίτησιν ή τὸν θάνατον τοῦ κυριάρχου ἐπισκόπου. Ἐν τῇ προκειμένῃ ὁμῶς περιπτώσει ὁ ἐπισκοπικὸς θρόνος δὲν πληροῦται, διότι ὅλοι οἱ ὑποψήφιοι, πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπετάθη ὁ Πρωθυπουργὸς τῆς Ἀγγλίας—ὅστις συμβουλευόμενος τὸν Πριματὸν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας ἐξευρίσκει και προτείνει τὸν κατάλληλον—ἀπεποιήθησαν τὴν θέσιν.

Τὸ μέγαρον τῆς ἐπισκοπῆς τοῦ Worcester εἶναι τόσον πολυδάπανον, ὅ δὲ μισθὸς τοῦ ἐπισκόπου τούτου, ἀλλὰ και τῶν ἄλλων ἐπισκόπων τῆς Ἀγγλίας, εἶνε τόσον ἀνεπαρκὴς παραβλλόμενος πρὸς τὰς δαπάνας, τὰς ὁποίας συναπάγεται ή συντήρησις ἐπισκοπικοῦ μαγάρχου ἐν Ἀγγλίᾳ και πρὸς τὸν υπερβαλλόντως ὑψηλὸν τιμᾶριθμον τῆς ζωῆς ἐν γένει ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ὥστε πάντες, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπροτάθη ή κενωθείσα θέσις, ἀπεσυμπέτησαν πρὸ τοῦ ὅγκου τῶν ὀλικῶν ὑποχρεώσεων, τὰς ὁποίας θὰ ἀναδεχθοῦν προαγόμενοι εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν βαθμόν. Τὸ λίαν ἐνδιαφέρον διὰ τὸν παρατηρητὴν, ὅστις ἀμερολήπτως ἐξωθεν παρακολουθεῖ τὸν βίον και τὴν ὁρᾶσιν τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, εἶνε ὅτι οὐδεμία συγκίνησις παρατηρεῖται μεταξύ τῶν ὑποψηφίων δι' ἐπισκοπὴν ἢ αὐτῇ χρηρεῖα θρόνου ἐπισκοπικοῦ πρὸς κατάληψιν αὐτοῦ, πάντῃ δὲ ἀγνωστοὶ τυγχάνουσιν αἱ μεσιτεῖαι και τὰ μέτρα, τὰ ὁποία ἀλλαχθὺ ἀρθρόνως τίθενται εἰς ἐνέργειαν πρὸς προαγωγὴν εἰς τὸ ὕψιστον ἀξίωμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ λάμψις και αἱ ἀπολαυαὶ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος δὲν θαμβροῦσι τοὺς ἱερεῖς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων, ἂν μὴ ἄπαντες, ἔχουν τὰ προσόντα πρὸς προαγωγὴν εἰς τὸν ἐπισκοπικὸν βαθμόν. Εἰσέρχονται εἰς τὸν κλῆρον θεωροῦντες ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν

οὐχί τὴν ἐπισκοποίησιν αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἡθικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀναγκῶν καὶ τὴν σωτηρίαν τῶν χριστιανῶν. Ὑπάρχουσι κληρικοὶ διαπρεπέστατοι, οἱ ὅποιοι διανύουν ὁλόκληρον τὸ στάδιον αὐτῶν ὡς ἐφημέριοι ἐνοριῶν ἀσήμεων ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν καὶ τὴν ὕλικήν κατάστασιν τῶν Χριστιανῶν, οἱ ὅποιοι ἀποτελοῦν αὐτὰς. Πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν εἶνε συγγραφεῖς διάσημοι. Ἄλλοι ἀφίνουν ὀπισθὲν τῶν ἐποχῶν διὰ τῆς ποιμαντορικῆς τῶν δράσεως καὶ τῆς μοναδικῆς κοινωφελοῦς τῶν ἐνεργείας. Καὶ ἅπαντες εἶνε ἀφωσιωμένοι ὁλοψύχως εἰς τὴν διακονίαν, εἰς τὴν ὁποίαν ἔταξεν αὐτοὺς ἡ Ἐκκλησία. Καὶ ἂν ποτὲ ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Ἐκκλησία προσκαλέσων αὐτοὺς ν' ἀναλάβουν ἐπισκοπικὰ καθήκοντα, ἀναμετρῶσι τὰς δυνάμεις τῶν, καὶ ἂν εὗρουν αὐτὰς ἀνταποκρινομένας εἰς τὸ μέγεθος καὶ τὰς εὐθύνas τοῦ νέου σταδίου, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἀποδυσθῶν, εἰσέρχονται εἰς αὐτό. Τύποι δὲ γενόμενοι Κλήρου καὶ λαοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπισκοπικῆς διακονίας τῶν, μόλις ἐννοήσουν ὅτι αἱ σωματικαὶ δυνάμεις ἀπέλιπον αὐτοὺς εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται ἀδύνατος ἡ δύσκολος ἡ εὐσυνείδητος ἐκπλήρωσις τῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων αὐτῶν ὡς ἐπισκόπων, παραιτοῦνται καὶ, κατὰ κανόνα, ἀντὶ ν' ἀποσυρθῶν ὁλοτελῶς ἐκ τῆς διακονίας τῆς ἐκκλησίας, ἐξυπηρετοῦν αὐτὴν ὡς χωρεπίσκοποι, βοηθοὶ ἐπίσκοποι ἢ καὶ ὡς προϊστάμενοι ἱερῶν. Ὁ διαπρεπέστατος λ. χ. ἐπιστῆμων ἐπίσκοπος Γκορέ, ὅστις δύο ἐπισκοπὰς ἐποίμανεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν, ἀπὸ πολλοῦ παραιτηθεὶς τῆς ἐνεργοῦς ὑπηρεσίας ὡς ἐπίσκοπος ἐπαρχίας, εἶνε σήμερον ὁ τακτικὸς ἱεροκήρυξ καὶ ἱεουργὸς Ναοῦ τινος τοῦ Λονδίνου. Καὶ ἀπορεῖ τις τί νὰ θαυμάσῃ πρῶτον καὶ τί ὕστερον εἰς τὸν τρόπον τῆς ζωῆς, τῆς δράσεως καὶ τῆς ὅλης πολιτείας τῶν ἀνθρώπων αὐτῶν. τὴν πίστιν καὶ τὴν ὁμόθυμον ἀφοσίωσιν αὐτῶν εἰς τὸν Χριστὸν καὶ τὴν θεραπείαν τῶν θρησκευτικῶν καὶ ἡθικῶν ἀναγκῶν τοῦ ποιμνίου τῶν ἢ καὶ τὴν ἄκραν ταπεινώσιν, τὴν μετρίότητα ἐν παντί καὶ τὴν ὄντως εὐαγγελικὴν αὐτοθυσίαν καὶ αὐταπάρνησιν αὐτῶν. Πραγματικῶς καὶ κατ' οὐσίαν «τύποι γίνονται τῶν πιστῶν ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγάπῃ».

* *

Τὸ κατωτέρω περιστατικὸν, χαρακτηριστικὸν τοῦ ζήλου καὶ τῆς περιόπτου ἐν τῇ κοινωνίᾳ θέσεως τῶν Ἀγγλῶν ἐπισκόπων, παραλαμβάνομεν ἐκ τοῦ γνωστοῦ περιοδικοῦ Church Times». Μάρτυς αὐτοῦ ὑπῆρξε πρόσωπον συνδεόμενον μετὰ τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ. Ἦτο ἡ Κυριακὴ μετὰ τὴν Χριστοῦ Γέννησιν, ὅτε οὗτος, εὐρισκόμενος εἰς τὸ Woking, προάστειον τοῦ Λονδίνου, μετέβη περὶ ὥραν 8.30 εἰς τὸν κινηματογράφον, ὁ ὁποῖος ἦτο πεπληρωμένος κόσμου συμποσούμενου εἰς 1500 ἄτομα. Τὸ ἀκροατήριον, ἀποτελούμενον κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ νέων καὶ νεανίδων, παρηκολούθουν μετὰ πολλῆς τῶν εὐθυμίας ἐκδηλουμένης διὰ παταγῶδων γελῶτων καὶ ἀναφωνήσεων χαρᾶς, ποικιλίαν κωμικῶν ἐπεισοδίων ἐκ τῆς καθημερινῆς ζωῆς. «Περὶ τὸ μέσον τῆς παραστάσεως» ἐξήκολούθει ὁ ἀνταποκριτὴς τοῦ περιοδικοῦ, «πρὸς μεγάλην ἐκπλήξιν ἐμοῦ καὶ τοῦ λοιποῦ ἀκροατηρίου, παρουσιάσθη ἐπ' τῆς σκηνῆς ἄνθρωπος ἐνδεδυμένος πορφυροῦν ἐπισκοπικόν χιτῶνα. Εἶμαι πεπεισμένος, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν παρισταμένων πραγματικῶς ἐπίστευσαν ὅτι καὶ τοῦτο ἀπετέλει μέρος τῆς παραστάσεως, καὶ ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἐπεδιώχθη ἡ παρωδία τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ. Πλὴν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἦτο ὄντως ἐπίσκοπος! Ἐντὸς πέντε λεπτῶν τὸ ἀκροατήριον ὁλόκληρον ἐκρέ-

ματο ἐκ τῶν χειλέων τοῦ ἐπισκόπου. Οὗτος ὠμίλησε πρὸς τὸ πλῆθος περὶ τῆς τοῦ Χριστοῦ Γεννήσεως καὶ δὴ περὶ τῆς σημασίας, τὴν ὁποίαν αὐτὴ ὥφειλε καὶ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δι' ἡμᾶς. Τάξις θερμῶδους νέων καὶ νεανίδων, πρὸ τινων λεπτῶν γελώντων καὶ παραδομένων εἰς ἀσταίσιμους καὶ διαθέσεις εὐθύμους, σιωπῶσα νῦν ἡκοῦντο μετὰ προσοχῆς. Ἐπὶ εἴκοσι λεπτά ἢ καὶ περισσώτερον ὁ ἐπίσκοπος ἐκήρυττε, διότι ἡ ὁμιλία του ἦτο κήρυγμα πραγματικόν. Τὸ τέλος ὑπῆρξεν, ἴσως, τὸ θαυμασιώτατον μέρος τοῦ ὅλου γεγονότος. Ὁλόκληρον τὸ ἀκροατήριον ἐκεῖνο ἀνέμειλε τὸν ὕμνον «Ἀκούετε, ψάλλουσιν οἱ κήρυκες ἄγγελοι». Οὐδέποτε ἄλλοτε, νομίζω, ἐγένετο μᾶλλον τοιοῦτου ἐκτάκτου φαινομένου. Ὁ Ἐπίσκοπος, ὡς ἐπληροφόρηθην, ἦτο ὁ τοῦ Gol liag-Bird βοηθὴς τοῦ ἐπισκόπου τοῦ Guiddfor Ἀπῆλθεν πεπεισμένος, ὅτι, ἐφόσον ἡ Ἐκκλησία ἀπεργάζεται τοιαῦτα, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἐκδηλωμέν φόδους περὶ τῆς ἐπιβράσεως αὐτῆς ἐπὶ τοῦ λαοῦ. Δύναται νὰ φαντασθῇ, προσθέτομεν, ἡμεῖς, ἕκαστος ἀντιγινώσκων τὸ θαυμάσιον τῇ ἀληθείᾳ τοῦτο γεγονός, ὅπως ἡθικὴ ἐπιβολὴ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐκ μέρους τοῦ ποιμένου ἐπὶ ποιμενομένων τοιαύτης ἡλικίας καὶ τάξεως κοινωνικῆς, ὥστε νὰ ἔχῃ τὴν τόλμην, ἀλλὰ καὶ τὴν αὐτοπεποίθησιν, ὅτι εἰς περιβάλλον, οἶον τὸ τοῦ ἀνώτερου θερμῶδους κινηματογράφου, θὰ θυνθῇ ὅχι μόνον ν' ἀκουσθῇ, ἀλλὰ καὶ νὰ ἐκδηλῇ καὶ ἐνθουσιάζῃ.

Λονδίνον, Ἰανουάριος 1931.

† Ὁ Ἀρχιμ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
«Πάνταίνος»

ΞΕΝΟΦ. ΠΑΠΑΜΙΧΑΗΛ *Ιατροῦ*

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΝ ΒΗΜΑ

(*Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου*)

Εἴμεθα ὀλίγοι, ἀλλὰ πρὸ οὐδενὸς θέλομεν φοβηθῇ, σύμμαχον, ἀντιλήπτωρα καὶ ἀρωγὸν ἔχομεν τὸν Παντοεργὸν καὶ Πάνταρχον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν ἀείπτε Νικηφόρον καὶ Νικοποῖον.

Τὸ ἀπροκαλύπτως ἄντορθόδοξον καὶ ἀσεβέστατον κήρυγμα τοῦ κ. Ἰωακείμ, τοῦ, ὡς προείπομεν κηρύξαντος ὅχι ἀπλῶς, αἵρεσιν, ἀλλὰ πλήρη ἀπιστίαν καὶ τοῦτ' αὐτὸ ἀνατροπὴν τοῦ υπερκοσμοῦ Χριστιανισμοῦ, εὗρεν, ὡς ἦτο ἐπόμενον, Ὁρθολογιστὰς τινὰς καὶ ἀρνησιθεοὺς ὑποστηρικτάς.

Ἀνέγνωμεν εἰς τὸ φύλλον τῆς 11 Ἰουνίου π. ἔτους τοῦ «Ἐλευθ. Βήματος» Ἀθηνῶν τὰ ἑξῆς: «Μὰ τί μ' ἐνδιαφέρουν ἐμένα ὅλοι αὐτοὶ οἱ Ἑβραῖοι τὰ ὀνόματά τους καὶ τὰ ἔργα τους ἐπὶ τὰ ὅποια δὲν βγαίνει κανένα νόημα; ... Ὁλόκληρος ἡ Παλαιὰ Διαθήκη δὲν μένει κατακαθισμένη στὴ μνήμη μας σὰν ἕνας σωρὸς ἀπὸ σκονισμένα σαριδία; Παραμύθια ξέραψα καὶ ἀνούσια; Καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκη; ὅπως μᾶς τὴ μάθαιναν, τί ἄλλο ἦταν ἀπὸ ἕνα παραμῦθι ἀσυνάρτητο καὶ ἀποκοιμιστικὸ; Καὶ ἡ Χριστιανικὴ ἠθικὴ; Τί ἀποστήθι ἀστεία! Τί δογματικὰ ξεροχτάποδα;» Εἰς δὲ τὸν «Ἡμερήσιον Τύπον» τῆς 15ης Ἰουνίου π. ἔτ,

Ἀθηνῶν ὁ κ. Κώστας Ἀθάνατος (Καραμούζας) γράφει τὰ ἑξῆς: «Εἶπε δηλαδὴ ὁ ἄνθρωπος ὅτι τὰ θρησκευτικὰ δὲν διδάσκονται καθόλου καλὰ εἰς τὰ σχολεῖα καὶ ὅτι τοῦτο ἔχει ἀπομακρύνει τὸν κόσμον ἀπὸ κάθε θρησκευτικὸν αἵσθημα... «Ἀλλ' ἡ Ἱεραρχία μόλις τᾶκουσε βαρεῖα τῆς κακοφάνῃ...» Ἐσκέφθη ἀντιθέτως νὰ τὸν καθίσῃ σὲ σκαμνὶ... Ἀθλα καὶ ἄλλα, μιὰ τέτοια ἱστορία δὲν ἔμπορεῖ νὰ περάσῃ ἀπαράτηρη... βλέπει καθαρὰ τὸν κίνδυνον τῆς παρ-
κμῆς ὁ κ. Ἰωακείμ...»

Αὐτὰ καὶ ἄλλα γράφει ὁ γνωστότατός μοι ἀπὸ ἱκανῶν ἐτῶν, ταρακτῆς τῆς ἡμέρας καὶ ἡ πηγὴ τῆς ἀκαταλληψίας κ. Σπ. Μελας (Φορτούνιο) εἰς τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» Ἀθηνῶν καὶ ὁ κ. Κ. Ἀθάνατος εἰς τὸν «Ἡμερήσιον Τύπον» Ἀθηνῶν !!! Δὲν ἐνδιαφέρουσιν εἰς τὸν κ. Σπ. Μελαῖν τὸν πάντοτε ὑποθάλλοντα τὰ κοιλιακὰ καὶ ὑποκοιλιακὰ ζώῳ πάθη τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ τὰ ἔργα τῆς θείας Δυναμῆως, ἥτις ἐφανέρωσε τὴν ὑπαρξίν της εἰς ἓνα ἱστορικώτατον καὶ πολυπαθέστατον λαόν, τὸν Ἑβραϊκόν. Ἐχει μεγάλην ἀηδίαν ὁ κ. Σπ. Μελας ν' ἀκούῃ τὰ θεϊκώτατα ταῦτα ἔργα ἥτοι τὴν παγκοίνως πάνσεπτον Ἱστορίαν τῆς Γενέσεως τοῦ Θεόπου καὶ ὕδατοςώστου Μωϋσέως τὴν ὁποῖαν θαυμάζουσι τὰ βιβλιοφύλακα, ἐξοχώτερα, εὐγενέστερα καὶ ἐπιστημονικώτερα πεφωτισμένα πνεύματα, οἱ περὶ ὧν οἱ μεγάλων οἱ καὶ διαβόητοι Γεωλόγοι, Ἀστρονόμοι, Φυσιοδίφαι καὶ Κοσμολόγοι κτλ. οἱ βεβαιοῦντες ὅτι ἡ Κοσμογονία τοῦ τηλεκλύτου, τηλενδόξου καὶ θεοδοξάστου Μωϋσέως εἶναι σύμφωνος πρὸς τὰς ἐρεῦνας καὶ ἀνακαλύψεις τῶν Ἐπιστημῶν, ὅτι ἡ Κοσμονία ἐγράφη καθ' ὑπαγόρευσιν Αὐτοῦ τοῦ Πρωτόρχου, Ἀρχιεφώτου καὶ Αὐτοφώτου καὶ Δημιουργοῦ Πνεύματος εἰς τὸν Θεόσοφον καὶ Πνευματοφόρον Μωϋσέα. Ἀηδιάζει ὁ αἰετοεὺς ὑποκαίων τὰς κτηνώδεις ὁρμὰς Σπ. Μελας (Φορτούνιο) τὴν ἀνύψωσιν τοῦ ὄντως ἐναρέτου ἡθικοῦ λογικοῦ καὶ παγκάλου Ἰωσήφ εἰς Βασιλέα ἐν Αἰγύπτῳ διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ Ἀγαθοδώρα καὶ Ἀγνοθέτου Θεοῦ, τὴν ἀνευ κοσμικῶν σύμμαχων καὶ πολέμων καὶ διπλωματῶν ἀπελευθέρωσιν δύο ἑκατομμυρίων δούλων εἰς τοὺς Αἰγυπτίους Ἑβραίων διὰ τῶν δέκα μεγάλων θαυμάτων τοῦ Μωϋσέως ὑπὸ τῆς θεϊκότητος Δυναμῆως, τελεσθέντων, τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑψίστου ἐγκτάστασιν εἰς τὴν γῆν τῆς Ἐπαγγελίας τῶν Ἑβραίων καὶ τὴν ἐκδίωξιν ἐπὶ ἰσχυροτέρων εἰλωλοατρικῶν ἔθνων ἐξ αὐτῆς. Τὴν ὠραιότητα καὶ πανθαύμαστον Νομοθεσίαν τοῦ Θεοτιμῆ του Μωϋσέως, τὴν ὁποῖαν ἐν Σινᾷ ἤκουσε διὰ φωνῆς Θείας. Αὐτὰ ἄλλα λέγει ὁ λογιτέχνης, ὁ λογιόκοπος καὶ θεατρικογράφος, ὁ δοκησίσοφος, καὶ ἀθεολόγητος παραπλοῦς δημοσιογράφος κ. Σπ. Μελας ἐν μύθεον νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀσφαλὲς ἡθικὴ μόρφωσις· ὁλόκληρος λέγει ἡ Παλαιὰ Διαθήκη εἶναι «εἰς τὴν μνήμη τοῦ σὺν ἑναὶ σωρὸς ἀπὸ σκονισμένα σαρῖδια.»

Πρᾶγματι ἀπ' οὗ τὴν κεφαλὴν του, ὁ βωμολόγος ὁ ἀθυρόστομος, ὁ ἀχειολόγος, ὁ κομπρόλας, καὶ ὁ φαυλόστομος, —καὶ ὁ ἐπιφανειακῶς μορφωμένος— ἀπὸ τῆς ἐναντίας φιλοψευδεῖς, σατανιστοῦς, φρενώλης, ἡθοφθόρου, ἡθολοιγούς, συνειρμιοκτόνους καὶ ψυχολέθρους διδασκαλίας, δὲν ἔμπορεῖ νὰ ἴδῃ ὁ σκοτόφιλος, καὶ φωτοδωκτῆς οὗτος σαρκοφιλόσοφος, πορνόγράφος, ὁπυράκτης τῶν

ζωωδῶν παθῶν τῶν ἀναγνώστῶν τῆς κοινῆς γνώμης, τὸ ἀειφανὲς ἀειλαμπὲς καὶ ἀνέσπερον φῶς τῆς φωταυγοῦς Ἀληθείας εἰς τὰς θεοπνεύστους Ἀγ. Γραφὰς διότι θποῦ «σκὴν καὶ σαρίδια» τοῦ ψεύδους ὑπάρχουσι, ἀδύνατον ἐκεῖσε νὰ εἰσδύσῃ τὸ ἀνύκτερον ἄδυτον, ὑπερούσιον καὶ ὑπέρθεον φῶς τῶν Ἀγ. Γραφῶν. Διὰ τοῦτο τὰ «σαρίδια καὶ ἡ σκὴν» τοῦ ἀκαθάρτου, δυσώδους, βερβωρωμένου καὶ Πονηροῦ Πνεύματος τὰ ὅποια ἔχει εἰς τὸν νοῦν του καὶ εἰς τὴν καρδίαν του ὁ νυκτόφιλος καὶ νυκτόβιος καὶ φιλόζωφος πορνογράφος λογογράφος, βλέπει αὐτὰ εἰς σκὴν καὶ σαρίδια τῶν Ἀγ. Γραφῶν!

Τὰ θεϊότατα ἔργα φαίνονται «παρὰ μύθια ξέραφτα καὶ ἀνούσια» εἰς τὸν τετυρωμένον φρενολήπτον παραδοξολόγον καὶ ματαιολόγον καὶ μοναδικὸν σκοτεινολόγον καὶ μωρολόγον σατανόληπτον καὶ δαιμονοπαθῆ.

Καὶ τὴν Καινὴν Διὰθήκην, τὸ ἱερώτατον καὶ Σεπτότατον Εὐαγγέλιον, ὅπως τὴν διδάσκουσιν, εἶναι λέγει «παρὰ μύθι ἀσυνάριτητο» καὶ ἡ «Χριστιανικὴ Ἡθικὴ ἐπίσης «παρὰ μύθι» καὶ τὰ πανυπερίφιστα καὶ πανάγια, Σωσίκосμα Δόγματα τοῦ Θεανθρώπου Χριστοῦ, εἶναι λέγει: «ξερὸ χτὰ ποδὰ!!!» ποῦ δὲν τὰ χωνεύει τὸ κεφάλι τοῦ δοκησισόφου μωροῦ, σκοτεινοῦ ληρώδους καὶ υελοφώνου μωρολόγου κ. Φορτούνιο. Ὁ ποῖον θράσος ἀπιστίας ἀσεβείας καὶ παραλογισμοῦ ὑπερτερὰ τῶν δούλων!!!

Κατὰ δὲ τὸν κ. Κ. Ἀθάνατον τὰ θρησκευτικὰ δὲν διδάσκονται καλὰ καὶ διὰ τοῦτο προτείνει—ὁ ὁμογνώμων ὁ ὁμοῖδεάτης καὶ ὁμόπιστός του, Μητροπολίτης Σερβίων καὶ Κοζάνης κ. Ἰωακείμ—τὴν κατάργησιν τῆς διδασκαλίας τῶν θαυμάτων τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ διδάσκηται ἡ Ἀγ. Γραφή «κατὰ τὸν συγχρονισμόνον καὶ πρωτοπόρον κ. Ἰωακείμ—ἀπηλλαγμένη» ἀπὸ τὸν ὄγκον τῶν διαφόρων θαυμάτων» διὰ νὰ διαπλασθῇ αὐριοι μίᾳ γενεᾷ πρίστων καὶ ἀσεβῶν, ἥτις βεβαίως θὰ θεωρῇ σέμνωμα καὶ ἀγλάισμά της, ἕνα τοιοῦτον Καινοτόμον Μεταρρυθμιστὴν καὶ Κοσμοδιορθωτὴν Μοδέρνον Μητροπολίτην!!! Ἐνα Νεωτεριστὴν φθοροποιὸν, ποῦ μεταδίδει τὴν λύβην τῆς ἀπιστίας!!! «Νὰ εὖρον» ὅτι τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ διὰ τῶν ὁποίων ἀποδεικνύεται ἡ θεότης καὶ ἡ ἐκ νεκρῶν Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου βλέπτουσι τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων διδασκόμενα. Ἴδου τὰ τρωτὰ τῶν θρησκευτικῶν διδασκαλιῶν!

Ἵπερεύγῃ Σας, σύγχρονοι φιλελεύθεροι Δημοκράται καὶ σύγχρονοι προοδευτικοί, διότι λέγετε, ὅτι, ὡς Προοδευτικοὶ θέλετε νὰ πλησιάσετε τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὸν Θεόν!!! Ἀλλὰ εἰς ποῖον Θεόν, παρακαλῶ: Ὅχι πρὸς τὸν Θεὸν Χριστὸν ἀλλὰ πρὸς τὸν δοκησίδεον, πρὸς τὸν ψευδόθεον τῶν νόμων τῆς φύσεως, διότι λέγετε ἰσχυρότεροί εἰσιν οἱ νόμοι τῆς ἀφύχου, ἀσυνειδήτου, ἀνου καὶ ἀσυναισθήτου Φύσεως τῶν θαυμάτων τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τῶν ἀποδεικνυόντων τὸν Χριστὸν ἀληθινὸν Θεόν!!!

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΙΟΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

Ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι βιβλίον θαυμαστὸν, τὸ πλέον θαυμαστὸν τοῦ κόσμου. Εἶναι ἓν βιβλίον, καὶ ἐν τούτοις περιέχει δύο ολοκλήρους βιβλιοθήκας ἢ συλλογὰς βιβλίων — τὴν Παλαιὰν Διαθήκην μὲ 39 βιβλία καὶ τὴν Νέαν Διαθήκην μὲ 27 βιβλία. Καὶ ὅμως ὅλα αὐτὰ τὰ 66 βιβλία ἀποτελοῦν ἓν, βιβλίον, ἓν ἐνιαῖον σύνολον.

Ἄς κοιτάξωμεν προσεκτικώτερον τὸν θαυμαστὸν τούτο βιβλίον. Οἱ συγγραφεῖς τοῦ κατὰγονται ὅλοι ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς φυλῆς — τῆς πλέον αὐτοτελοῦς καὶ ἐθνικιστικῆς ἐξ ὅλων τῶν φυλῶν τῆς γῆς — καὶ τὰ συγγράμματα τῶν φέρουν μάρτην καὶ σφραγίδα καθαρῶς Ἀνατολικῆν. Καὶ ὅμως ταῦτα ἐγένοντο παραδεκτὰ ὡς γνώμων πίστεως καὶ ἠθῶν, ὅπου γῆς καὶ ἀν' ἐκκλησιόφροσιν. Τὰ συγγράμματα ταῦτα τῆς Ἀνατολῆς ἤσκησαν καὶ ἀσκούσιν τὴν ἰσχυροτέραν ἐπίρροον εἰς τὰς χώρας τῆς Δύσεως. Ἐπομένως ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι θαυμαστὴ διὰ τὴν **καθολικὴν**, καὶ **παγκόσμιον** τοῦτον χαρακτήρα αὐτῆς.

Εἶναι ἐπίσης θαυμαστὴ διὰ τὴν **ποικιλίαν τῆς ὕλης** αὐτῆς. Εὐρίσκομεν ἐν αὐτῇ παντὸς εἴδους φιλολογίαν — ποιήσιν καὶ πεζὸν λόγον, ἱστορίαν καὶ ἀλληγορίαν, κηρύγματα καὶ διηγήματα, πραγματείας, παροιμίας καὶ ἐπιστολὰς ἰδιωτικὰς τε καὶ δημοσίας. Οὕτως ἀνήκουσ' ὅλα εἰς τὴν αὐτὴν ἐποχὴν. Τὰ συγγράμματα τῆς Π. Διαθήκης συνεγράφησαν διαδοχικῶς ἐπὶ διαστήματι 1000 ἐτῶν καὶ πλέον. Οἱ συγγραφεῖς ἀνήκουν εἰς πᾶσαν κοινωνικὴν τάξιν καὶ εἰς παντοσεῖδ' ἐπαγγέλματα — ἀπὸ θεοτέλειων μέχρι χωρικῶν. Τοὺς πλείστους συγγραφεῖς τῆς Νέας Διαθήκης δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν ὡς ἀνθρώπους χωρὶς πολλὴν ἐκπαίδευσιν. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Π. Διαθήκην αἱ περίοδοι, καθ' ἃς συνεγράφησαν τὰ βιβλία αὐτὰ, ἡσαν ἐποχαὶ ἄγριαι καὶ θυσέλλωδεις. Καὶ ὅμως τὰ ποικίλα αὐτὰ συγγράμματα συναπαρτίζουσιν ἓν ἁρμονικὸν σύνολον, ἑκάστον μέρος τοῦ ὁποίου διασαφηνίζει καὶ ἐξηγεῖ καὶ συμπληροῖ τὰ ἄλλα μέρη. Διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὰ συγγράμματα ταῦτα ἐφειλκυσαν τὴν ἐπιδοκιμασίαν καὶ ἠγγισαν τὴν καρδίαν ἀναριθμητῶν γενεῶν ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν — ἐνέπνευσαν ἰδεολόγους καὶ μακαρρομύστες, ἔφεραν ἀμαρτωλοὺς εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν Θεόν, καθωδήγησαν τοὺς ἀγαθοὺς εἰς τὴν ἀρετὴν. ἔλυσαν καὶ λύουν δύσκολα προβλήματα, ἀκόμη καὶ τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ μας. Πῶς ἐξηγεῖται ἡ θαυμασία δύναμις ἐνὸς τοιούτου βιβλίου;

Βεβαίως ὁ ἰδιῶτον χαρακτήρ καὶ ἡ **προσωπικότης** ἑκάστου τῶν ἱερῶν συγγραφέων διαφαίνεται εἰς τὰ γραφόμενά του — εἰς τὸ ὅρος, εἰς τὸ λεκτικόν, εἰς τὰς ἰδέας, εἰς τὰς εἰκόνας, ἃς χρησιμοποιεῖ, καὶ εἰς τὰς ἐν γένει ἀντιλήψεις του. Ὁ πατὴρ μου, ὅστις ἦτο ἀνὴρ βαθύτης πίστεως καὶ πνευματικῆς ἀντιλήψεως, συνέθιξε νὰ λέγῃ ὅτι οἱ ἱεροὶ συγγραφεῖς τῆς Ἀγ. Γραφῆς δὲν ᾔσαν ὁ **κάλαμος** τοῦ Θεοῦ ἄλλ' οἱ **γραφεῖς** τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐπανέλαβαν ῥῆσιν τοῦ Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας Ὁριγένους, εἰπόντος ὅτι ὅπως ὁ Κύριός ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, οὕτως καὶ ἡ Γραφή, ἔχει δύο φύσεις — μίαν θεϊαν καὶ μίαν ἀνθρωπίνην — τὰς ὁποίας δὲν δυνάμεθα νὰ χωρίσωμεν ἀπ' ἀλλήλων. Διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ χαρακτηρίσωμεν τὴν Γραφὴν ὡς **λόγους** τοῦ Θεοῦ, διότι οἱ ἱεροὶ συγγραφεῖς, οὓς ἐνέπνευεν ὁ Θεός, δὲν ἀπώλεσαν τὰς ἀτομικὰς τῶν ἰδιότητάς καὶ ἰδιοφίας. Ἀλλ' ἐνομαζόμεν τὴν Γραφὴν **Λόγον** τοῦ Θεοῦ, ἥτοι, **ἀποκάλυψιν** τοῦ Θεοῦ. Καὶ πιστεύομεν, ἀλλὰ καὶ εἰσθανόμεθα, ὅτι ὑπὸ τὸ ἰδιῶτον ὅρος καὶ λεκτικὸν ἰδίωμα ἑκάστου συγγραφέως **ὁμιλεῖ ὁ Θεός**. Ὡστε περ' ὅλην τὴν ποικιλίαν τῆς ὕλης καὶ τὰς διαφορὰς τοῦ ὅρους, τοῦ λεκτι-

κοῦ ἰδιώματος καὶ τῆς νοοτροπίας τῶν συγγραφέων τῆς, ἡ Ἁγία Γραφή εἶναι ἐν **ἐνιαίῳ βιβλίῳ**, διότι ὁ αὐτὸς Θεὸς **τὴν ἐνέπνευσεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους**. Ὡς λέγει ἡ πρὸς Ἑβραίους ἐπιστολή, ὁ Θεὸς **«ἐλάλησε πολυμερῶς καὶ πολυτρόπως»** διὰ τῶν προφητῶν καὶ εἰς τὰ διάφορα βιβλία. Ἄτινα συναπαρτίζουν τὴν Γραφήν, ἀκούμεν διαφόρους φωνάς· ἐν τούτοις ὅλα αὐτὰ αἱ φωναὶ συγχωνεύονται εἰς τὴν ἁρμονίαν μιᾶς φωνῆς—τῆς φωνῆς τοῦ **Θεοῦ**.

Δικαίως λοιπὸν κατὰ τὴν τελευταίαν ἰσοθετίαν οἱ σοφοὶ ἐμελέτησαν καὶ ἐξωνόησαν ἐκάστην λέξιν τῆς Γραφῆς καὶ ἐξήτησαν νὰ βεβαιωθῶν ὅτι τὸ κείμενον αὐτῆς εἶναι τὸ ἀληθές καὶ πραγματικὸν πρωτότυπον. Ὅταν ὁ Ἑρασμος, πρὸ 400 ἐτῶν, ἐξέδιδε τὴν πρώτην ἐκ δοσιν τοῦ Ἑλλ. κειμένου τῆς Ν. Διαθήκης, ὡς μόνος διὰ τὸ ἔργον τοῦτο πηγὰς εἶχε τρία πολὺ ἐφθαρμένα χειρόγραφα καὶ μίαν Λατινικὴν μετάφρασιν. Ἐκτοτε αἱ βιβλιοθήκαι τῶν μοναστηρίων ἤρουνήθησαν καὶ τὴν σήμερον ἔχομεν χιλιάδας χειρογράφων καὶ μεταφράσεων τῆς Ν. Διαθήκης, κολοδῶν καὶ ἐλλειπῶν ἐν πολλοῖς, ἐκ τῆς παραβολῆς ὁμῶς ὅλων αὐτῶν κατορθώθη ἡ ἐξελεγχὴς καὶ ἀποκατάστασις τοῦ γνησίου κειμένου.

Καὶ τί ἀποφαίνονται οἱ λόγιοι οὗτοι, οἵτινες τόσον ἐπιμελῶς καὶ ἐπακριβῶς ἐξελεγχᾶν λέξιν πρὸς λέξιν τὰ ἱερὰ κείμενα ; Ὁ ἐπίσκοπος Οὐέστκοτ λέγει : «Δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἀσήμερον εἰς τὴν Γραφήν. Ἐκάστη συλλαβὴ, ὡς λέγει καὶ ὁ Ὠριγένης, ἔχει τὴν θέσιν καὶ τὴν σημασίαν τῆς, καὶ οἱ λόγοι τῆς Γραφῆς εἶναι δι' ἡμᾶς λόγοι ζωντανοί».

Πολλοὶ μὲ ἠρώτησαν : «Λέγεις ὅτι ἡ Γραφή εἶναι θεόπνευστος ; τί ἐννοεῖς μὲ τὴν λέξιν **θεοπνευστία** ; » Ἡ ἀπάντησίς μου εἶναι ὅτι ἡ θεοπνευστία εἶναι μυστήριον διότι οὐτε ὁ Χριστὸς οὔτε αὐτὴ ἡ Γραφή διδὲν ὁρισμὸν τινὰ τῆς θεοπνευστίας. Τὸ βέβαιον δὲ εἶνε ὅτι ἡ θεοπνευστία τῆς Γραφῆς δὲν εἶναι τόσον ἐν πρᾶγμα, τὸ ὅποιον πρέπει νὰ πιστεύωμεν ὡς ἐκκλησιαστικὸν δόγμα, ὅσον εἶναι γεγονός· τὸ ὅποιον **αἰσθάνεται κανεὶς εἰς τὴν ψυχὴν του, ὅταν ἀναγινώσκῃ τὴν Γραφήν**. Ὁ μέγας Ἀγγλὸς ποιητὴς Κόλεριτζ εἶπεν «Ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ μὲ συναντᾷ εἰς τὰς βαθύτητας μου ἀνάγκας». Ὁ Χάλλαμ μαρτυρεῖ «Ἡ Γραφή εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ Θεοῦ, διότι εἶναι τὸ βιβλίον τοῦ ἀνθρώπου. Προσαρμόζεται εἰς πᾶσαν πυχὴν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας. Ὅπως τὸ κλειδίον ταιριάζει εἰς τὴν κλειδαριάν, οὕτως ἡ Γραφή ταιριάζει εἰς τὴν καρδίαν.» Ἐνας σοφὸς Κινέζος μανδαρίνος εἶπε περὶ τῆς Γραφῆς. «Ὅποιος ἐδημιούργησεν αὐτὸ τὸ βιβλίον, ἐδημιούργησε καὶ ἐμέ». Καὶ ὅλας τὰς ὁμοίας μαρτυρίας περὶ τῆς θαυμασίας ἐπιδράσεως τῆς Ἀγ. Γραφῆς δυνάμεθα νὰ συνοψίσωμεν ὡς ἐξῆς. «Ἡ Γραφή εἶναι θεόπνευστος, διότι ἐμπνέει καὶ ἐμέ». Διὰ τοῦτο ἅς μὴ ζητῶμεν νὰ εὕρωμεν ἐπιστημονικὸν ὁρισμὸν τοῦ τί ἐστὶ θεοπνευστία, ἀλλ' ἅς ἐξετάσωμεν τὴν εὐεργετικὴν ἐπιρροὴν τῆς Ἀγ. Γραφῆς ἐπὶ τῆς ψυχῆς μας. Δυνάμει μόνον νὰ σᾶς προσφέρω τὴν Γραφήν μὲ τὰς αὐτὰς λέξεις, τὰς ὁποίας κατὰ πατροπαράδοτον ἔθιμον ἀπευθύνει ὁ ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καντουαρίας πρὸς τὸν Βασιλέα τῆς Ἀγγλίας κατὰ τὴν στέψιν του. «Σοὶ προσφέρω τὴν Βίβλον ταύτην, τὸ πολυτιμώτατον πρᾶγμα, τὸ ὅποιον ὁ παρὼν κόσμος περιέχει. Ἐν αὐτῇ εἰναι ἡ σοφία, ἐν αὐτῇ ὁ βασιλικὸς νόμος, ἐν αὐτῇ οἱ χρήσιμοι τοῦ Θεοῦ».

Ἀλλὰ μήπως μὲ αὐτὸ ἐξηγητήσαμεν τὰς θαυμαστὰς ιδιότητας τῆς Γραφῆς ; Ὁχι. Εἰς τὰς σελίδας αὐτῆς **λάμπει ἡ φωτεινὴ μορφή τοῦ ζῶντος Χριστοῦ**. Ἐδῶ δὲν εἶναι ἀπλῶς σοφία, ἀλλ' αὐτὸς ὁ ζῶν Σωτὴρ. Ἐδῶ δὲν εἶναι ἀπλῶς οἱ χρήσιμοι τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ αἰώνιος Ὑῖος καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ. Καὶ διὰ τοῦτο σᾶς παρακαλῶ νὰ δεχθῆτε τὸ Εὐαγγέλιον ὡς **τὴν ἀληθὴ καὶ αὐθεντικὴν ἀφήγησιν** τῶν ὅσα ἐπραξε καὶ ἐδίδα

ξεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅτε ἦτο ἐπὶ τῆς γῆς. Ἐὰν τοῦτο δὲν δεχθῶμεν, τότε ὁ **Χριστιανισμὸς ἀπώλετο**. Ἐὰν θέλετε νὰ ἐννοήσετε τί ἐστὶ **θρησκεία ἄνευ τοῦ Εὐαγγελίου** ἀναγνώσατε τὴν ἱστορίαν τοῦ σκοτεινοῦ Μεσαίωνα, ὅτε ἡ Ἁγία Γραφή ἦτο διδλὸν κεκλεισμένον καὶ ἄγνωστον, ἀλυσσόμενον καὶ ἐσκονισμένον εἰς τὰ βόθρὰ τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν μοναστηρίων. Ἐὰν λοιπὸν δεχθῆτε τὸ Εὐαγγέλιον ὡς τὴν ἀληθῆ ἱστορίαν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀναγνώσατε τὸ κατὰ Λουκᾶν Εὐαγγέλιον (τὸ κατ' ἐξοχὴν Εὐαγγέλιον τοῦ λαοῦ, τὸ Εὐαγγέλιον τὸ ὁποῖον κατὰ προτίμησιν ἐκῆττον καὶ ἀνεγίνωσκον οἱ Στρατιῶται μας κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸν Πόλεμον), καὶ θὰ ἴδῃτε **τὸν ζῶντα Χριστὸν** ἐξωγραφισμένον εἰς τὰς σελίδας του. Αὐτὸς μᾶς πλησιάζει, ὅπως ἐπλησίασε τοὺς δύο μαθητὰς τοὺς πορευομένους εἰς Ἐμμαούς. Αὐτὸς διερμηνεύει εἰς τὰς καιομένας ἡμῶν καρδίας τὰς Ἱερὰς Γραφὰς καὶ ἀρχίζομεν νὰ τὰς ἀναγινώσκωμεν μὲ νέαν κατανόησιν καὶ ζωντανὸν ἐνδιαφέρον. Τὴν Παλαιὰν Διαθήκην ἀναγινώσκωμεν μὲ νέαν εὐλαβειαν, ὡς τὴν **ἱερὰν Βίβλον**, ἐπὶ τῆς ὅποιας ὁ Κύριος ἡμῶν ἐστήριξεν ὁλόκληρον τὴν ἐπὶ γῆς ζωὴν καὶ διδασκαλίαν Του. Ἐξ ὧν τῶν ρήσεων Αὐτοῦ, τὰς ὁποίας ἀναφέρουσιν οἱ Εὐαγγελισταί, **130 εἶναι εἰλημμέναι ἐκ τῆς Π. Διαθήκης**, κυρίως ἐκ τοῦ Δευτερονομίου, τῶν Ψαλμῶν καὶ τοῦ Ἠσαίου. Τὴν ἀτομικὴν Αὐτοῦ ζωὴν καὶ πολιτείαν ἐρρύθμιζε κατὰ τὸ Βιβλίον τοῦ Δευτερονομίου, τοῦ ὁποίου ἀναφέρει 22 χωρία. Ἦντοτε παρηγορίαν ἐκ τῶν Ψαλμῶν, τῶν ὁποίων εἰπεν 20 ἐν ὁλῳ περικοπὰς, ἐξ ὧν δύο κρεμάμενος ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ. Καὶ ἐκάνενισε τὸν ὄλον σκοπὸν τῆς διακονίας Του ἐπὶ τῶν ἀρχῶν, ἃς διατυπώνει ὁ Ἠσαίας (εἰς 20 περικοπὰς). Πρέπει λοιπὸν καὶ ἡμεῖς νὰ ἀναγινώσκωμεν τὴν Π. Διαθήκην ὅπως τὴν ἀνεγίνωσκεν ὁ Κύριος ἡμῶν· πρέπει νὰ τὴν δεχώμεθα ὅπως τὴν ἰδέχετο Αὐτὸς, ὡς **θεόπνευστον ἀποκάλυψιν**· πρέπει νὰ τὴν χρησιμοποιῶμεν ὡς τὴν ἐχρησιμοποίησε Αὐτὸς, ὡς **ὁδηγὸν** τῆς λατρείας ἡμῶν, ὡς **ὀπλοθήκην** πρὸς ὑπεράσπισιν τῆς ἀληθείας, ὡς **ὑπέρτατον δικαιοσύνην**.

Τέλος, ἃς ἐγκολπωθῶμεν τὸ θαυμαστὸν τοῦτο Βιβλίον, τὴν Ἁγίαν Γραφήν, εἰς τὴν ὅλην καθημερινὴν μας ζωὴν. Ὁ μέγας ἱστορικὸς Γκρήν λέγει: «Κατὰ τὴν Εὐαγγελικὴν Ἀναμόρφωσιν τοῦ 16ου αἰῶνος ἡ Ἀγγλία ἐγένετο ἔθνος ἐνὸς βιβλίου—τῆς Γραφῆς—ὅπερ ἀνέπλασε πνευματικῶς ὁλόκληρον τὸν Ἀγγλικὸν λαόν». Ἄς γίνωμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον πάλιν, ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, **ἄνθρωποι ἐνὸς βιβλίου**—τοῦ θαυμαστοῦ τούτου βιβλίου.

«Ὅλοι θαυμάζομεν καὶ σεβόμεθα τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον, ὅστις ἔχει **εὐαίσθητον συνείδησιν**—συνείδησιν, ἥτις αὐτομάτως ἀπεχθάνεται καὶ ἀποκροεῖ πᾶν ὅ,τι πονηρὸν, σκολιὸν καὶ ἀκάθαρτον. Ἐν τούτοις, εἴμεθα ἡναγκασμένοι νὰ ζῶμεν εἰς κοινωνίαν πλήρη ἀμερτίας καὶ ἠθικῆς συγχύσεως καὶ ἀταξίας, ὥστε πολλάκις εὐρισκόμεθα εἰς **μεγάλην ἀπορίαν** περὶ τοῦ ὀρθοῦ ἢ μὴ ὀρθοῦ, τοῦ δικαίου ἢ ἀδίκου, τοῦ ἀγαθοῦ ἢ πονηροῦ, διότι οἱ ὀρθολογοὶ τῆς συνειδήσεως μας ἔχουν βεβηγηθῆν ἀλαυρωθῆ, τὰ ὅσα αὐτῆς βαθμηδὸν κωφανθῇ ἐκ τῆς τύρβης τοῦ κόσμου. Ἡ Γραφή, καὶ μόνη ἡ Γραφή, ἀρυπνίζει τὴν συνείδησιν, καθαρίζει τὴν πνευματικὴν ὄρασιν καὶ διαπαιδαγωγεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου. Εἰς αὐτὴν λοιπὸν ἃς καταφύγωμεν, ἂν θέλωμεν νὰ εἰμεθα ἀληθεῖς Χριστιανοί, ἀληθεῖς ἄνθρωποι, ἄξιοι τοῦ προορισμοῦ ἡμῶν. «Ὁ νόμος τοῦ Κυρίου εἶναι ἄμωμος, ἐπιστρέφων ψυχὴν» ἢ μαρτυρία τοῦ Κυρίου πιστῇ, σοφίζουσα τὸν ἀπλουν· τὰ διατάγματα τοῦ Κυρίου εὐθεῖα, εὐφραίνοντα καρδίαν· ἢ ἐντολὴ τοῦ Κυρίου λαμπρά, φωτίζουσα ὀφθαλμοὺς.» (Ψαλμ. 10').»

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ).

Ο ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΜΑΤΩΝ ΔΙΩΝ

ΠΟΙΑ Η ΑΡΜΟΖΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΟ ΚΟΡΙΤΣΙ ΖΩΗ

Τῆς Ἱατροῦ κ. ΑΝΝΑΣ ΚΑΤΣΙΓΡΑ

Κάθε μητέρα πού ἐπιθυμεῖ φωτισμέναν ν' ἀναθρέψῃ, τὸ κορίτσι τῆς ὀφείλει νὰ γνωρί-
ζῃ ὅτι ἡ ὑγιεινὴ γενετικὴ ἀγωγή αὐτοῦ πρέπει ν' ἀρχίζῃ, ὅπως καὶ κάθε ἄλλη ἀγωγή,
ἀπο πολὺ ἑνωρὶς. Ὅφειλε νὰ γνωρίζῃ ὅτι ἡ ζωὴ εἶνε ἑξέως, καὶ ὅτι στὰς ἑξέως, καλὸς ἢ
κακὸς, εὐρίσκονται αἱ εὐχарιστήσεις τοῦ ἀνθρώπου. Θὰ ξεῖρῃ, πὺς δὲν πρέπει χάριν τῆς
ἀτομικῆς της ματαιοδοξίας νὰ τοῦ ἀναπτύσῃ ἀπὸ μικρὸ μὲ λοῦσα τὴν φιλαρέσκειαν πού
εἶνε τὸ πρῶτο πρὸς τὸν ἐρωτισμὸν δῆμα.

Φιλαρέσκειαν ὀφείλομεν νὰ τοῦ ἀναπτύσωμε μόνον διὰ τὸ γερό, δυνατό καὶ ἁρμονικὸ
σῶμα, διὰ τὰ ὥραϊκ φυσικὰ χρώματα, γιὰ τὴν ὑγείαν, σωματικὴ καὶ ψυχικὴ.

Πρέπει ἀπὸ μικρὸ κοριτσάκι νὰ μάθῃ γιὰ ποῖον ὑψηλὸ σκοπὸ τὸ προορίζει ἡ φύσις.

Πρέπει ἀπὸ πολὺ μικρὸ νὰ γνωρίζῃ ὅτι ὀφείλει νὰ ἔχῃ γερό σῶμα γιὰ νὰ κάμῃ
γερά παιδιὰ. Πρέπει παίζοντας μὲ τῆς κουκλῆς του νὰ μαθαίῃ πὺς κάθε παρεκτροπὴ εἰς
τὸ ζήτημα τῆς ὑγείας — ὡς καὶ εἰς ὅλα ἐν γένει — θὰ τὴν πληρώσουν αὔριο τὰ παιδιὰ της
μὲ ἕνα σωρὸ ἀρρώστειας, σκατέματα, ἐλαττώματα.

Κλλιέργεια καὶ ἡγκαίρος ἀνάπτυξις τοῦ μητρικοῦ αἰσθήματος εἶνε τὸ καλλίτερον πα-
ροχευτικὸ πού συνιστᾷ ἡ ὑγιεινὴ καὶ ἡ ψυχανάλυσις.

Γι' αὐτὸ εἶνε ἀνάγκη νὰ φέρωμε τὸ κορίτσι μας εἰς ἐπαφὴ μὲ τὸ παιδὶ ἰδίως εἰς τοὺς ὅρε
φικοὺς σταθμοὺς, ὅπου θὰ ἔχῃ πολλαπλὴν ὠφέλειαν· διότι ἐκεῖ θὰ ἀναπτύξῃ τὸ κοινωνικὸν τοῦ
ἑνστικτοῦ ἐκεῖ θὰ φωτίσῃ τὸ μητρικὸν ἐκεί θὰ ξεθυμάνῃ καὶ τὴν ἀπειρὴν τρυφερότητα πού ἀ-
ναπτύσσουν τὰ ἀναπτυσσόμενα ὄργανα τοῦ φύλου του.

Νὰ προηγηθῇ ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ παιδὶ ἀπὸ τὴν ἀνάγκη τοῦ ἔρωτος· νὰ ἐλέγῃ τὸν ἔρωτα
καὶ τὸν γάμον διὰ μέσου τοῦ παιδιοῦ· νὰ πύσῃ νὰ καλλιεργῇ ἐντατικὰ τὸν ἔρωτα δι' ἴδιον
λογαριασμὸν, νὰ πού πρέπει νὰ τείνῃ ἡ κάθε προσπάθεια τῆς κάθε φωτισμένης μητέρας. Ὅχι
τὸν ἔρωτα διὰ τὸν ἔρωτα, ἀλλὰ τὸν ἔρωτα καὶ τὸν γάμον χάριν τοῦ παιδιοῦ.

Νὰ γνωρίσῃ ν' ἀγαπήσῃ τὸ παιδὶ πού εἶνε ὁ «σκοτὸς» πρὶν νὰ γνωρίσῃ τὸν ἔρωτα πού
δὲν εἶναι ἡ τὸ αἰμέσων.

Μόνον ἔτσι ὁ πᾶθολογικὸς ἔρως πού ἔγινεν ὁ ὑδροκέφαλος καὶ κατέλαβεν ὁλόκληρον τὴν
ζοὴν τοῦ σημερινοῦ κοριτσιοῦ, θ' ἀντικατασταθῇ μὲ τὸν ὑγιᾶ ἔρωτα.

Ἀλλὰ τὸν ὑγιᾶ αὐτὸν ἔρωτα μόνον εἰς ἐπαφὴ μὲ τὴν φύσιν αἰσθάνεται κανεὶς.

Στὰ νύκτας μόνον τὸν ἔρωτα πού καταλήγει στὰ διάφορα δι' οἰκογενεῖας διωμάτια.

Μὲ τῆς τεχνήτες μυριδιὰς μόνον τὸν κτηνώδη ἔρωτα διεγείρομεν.

Μὲ τεχνητὰ μέσα, τεχνητοὺς ἐρεθισμοὺς, τεχνητὰ αἰσθήματα ἀναπτύσσομεν πού ἐξατμίζον-
ται γρήγορα—γρήγορα ὅπως καὶ ἡλθον.

Ζήσετε, κορίτσια, φυσικὰ καὶ ὑγιεινὰ, ἂν θέλετε ν' ἀγαπήσετε καὶ ν' ἀγαπηθῆτε φυσικὰ καὶ
ἀγνά.

Θὰ μ' ἐρωτήσουν βέβαια πολλοὶ ἂν μὲ τὰ σωστὰ θεωρῶ ἐφαρμέσιμα στὴ σημερινὴ

ἐποχή τὰ ὅσα συμβουλευθῶ.

Βέβαια, δὲν τὰ θεωρῶ πολὺ εὐκόλα. Πάντως ὁμως δὲν τὰ θεωρῶ καὶ ἀδύνατα γιὰ μιὰ φωτισμένη μητέρα πού δὲν ἐμολύνθηκε μὲ τὸ δηλητήριο τῆς κοσμικότητας, γιὰ μιὰ μητέρα μὲ πραγματικὴν ἀνωτερότητα πού εἶνε: "Ὅχι νὰ ὑφίσταται τὴν ἐπίδρασι νουητροῦ περιβάλλοντος, ὡς κατώτερος μιμητικὸς ὀργανισμὸς, ἀλλὰ νὰ ἐπιδρῇ ἐπ' αὐτοῦ, τὸ κατὰ δύναμιν ὅπως τὸν ἐξυγιάνῃ. Παρόμοιες μητέρες ὑπάρχουν ἤδη ἀρκετὲς, μητέρες πού θὰ χρησιμεύουν ὡς ὁ πυρὴν τῆς ἀναγεννήσεώς μας.

"Εἶνα κυρίως πρέπει νὰ προσπαθῇ νὰ ἐπιτύχῃ ἡ φωτισμένη μητέρα. Τὸ κορίτσι τῆς μὲ τὰς καλὰς ἐξεῖς καὶ τὰς χρησίμους γιὰ μιὰ ὑγιεινὴ καὶ ἀληθινὰ πολιτισμένη ζωὴ γνώσεις πού θὰ τοῦ δώσῃ ἀπὸ δική του ἐκλογὴ κα εὐχαρίστησι πρέπει νὰ τραβᾷ τὸν ὁρμὸν στὸν ὅποιον τὸ κατεῦθύνει καὶ ὅχι ἀπὸ καταναγκασμὸ. Δὲν πρέπει δηλαδὴ νὰ βλέπῃ ὡς στέρησι τὸ νὰ μὴ μετέχῃ στὴ σύγχρονον ὑδροκεφαλικὴ ζωὴ, ἀλλὰ νὰ τὴν θεωρῇ ὡς ἀνταξίαν κατωτέρων ἀνθρώπων — ὅποιαδήποτε κοινωνικὴ θέσι καὶ ἂν κατέχουν — νὰ τὴν περιφρονῇ νὰ τὴν οἰκτεῖρῃ "Ὅχι νὰ ἐπιθυμῇ καὶ ἐν δράτῳ διεγερτικὰς ἐρωτικὰς σκηνὰς κινηματογράφου ἀλλὰ καὶ ἂν καμμιὰ φορέσειθῇ σὲ καμμιὰ ταινίαν πραγματικῶς ὥρεια νὰ μὴ δλέπῃ τὴν ὥρα πότε νὰ φύγῃ γιατί τὰ πνευμόνια του μεγαλωμένα στὸν ἀνοιχτὸ καθαρὸν ἀέρα τῆς ὅσο τὸ δυνατόν περισσοτέρας ὑπαίθρου ζωῆς, δὲν θὰ σποροῦν ν' ἀνεχθοῦν τὴν πνοήν τῆς καὶ σκοτεινὴν σὰν τὰφο ἀτμοσφαῖρα τοῦ κινηματογράφου. Ὅλ τῆς πιάνεται ἡ ἀνάπνοή,

Μὲ τὰ μάτια κα τὴν ψυχὴ γεμάτα ὡμορφίαν κα ἀρμονίαν δὲν μπορεῖ παρὰ ν' ἀηδέσῃ ἀπὸ τῆς ἀσχημὲς εἰκόνης κα περᾶτονες νότις ἀπὸ τῆς ὅποιας εἶνε γεμάτη ἡ κοσμικὴ ζωή.

Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ τὴν τρέπουν σὲ φυγὴ τὰ προκλητικὰ ἐρωτικὰ βλέμματα—συνειδητὰ καὶ ἀσυνειδητὰ — τὰ σαγχανάτα πειράγματα κα λοιπὰ συχαμερὰ καμώματα πού περιλαμβάνονται ὑπὸ τὸν τίτλο τοῦ κοσμικοῦ φλέρτ. "Ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ δλέπῃ ὡς συμπτώματα ἐκφυλισμοῦ καὶ καταπτώσεως τῆς γεννητικῆς ζωῆς τῆς ἀνωτέρας αὐτῆς ἀνθρωπίνης λειτουργίας.

Θεωρῶ ἀναγκαζὸν νὰ ἐπαναλάβω πῶς αὐτὰ δὲν γράφονται γιὰ τῆς μητέρας πού σέρνουν μαζὶ τὼν τὰ κορίτσια τὼν ἐν γνώσει τῶν συνεπειῶν, στὴν ζωὴ στὴν ἀφροδισιακὴ πού εἶνε κα' δικήν των ζωή. Αὐτὲς ἄλλωστε εἶνε καθὼς εἶπα, αἱ μόνες συνεπεῖς πρὸς τὸν ἑαυτὸν των Κανονίζου τὰ μέσα τῆς ζωῆς σύμφωνα μὲ τὸν μόνον σκοπὸ τῆς ζωῆς των, πού εἶνε γλέντια, ἔρωτες. Γιὰ τῆς μητέρες ὁμως τῶν νοικοκυρεμένων σπιτιῶν πού ἐπιθυμοῦν, ὅπως καὶ τὰ κορίτσια των νὰ σεβασθοῦν, ὅπως καὶ αὐτὲς, τὰς κοινωνικὰς συνθήκας τῆς γενετησίου ἡθικῆς ἀλλὰ πού νομίζουν πῶς ἡ σύγχρονη ζωὴ δὲν ἔχει καμμιὰ σχέσι μὲ τὴν λεγομένη διασθορὰ γιὰ τῆς μητέρας πού ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι αὐτὴ τῇ ζωῇ εἶνε ὑποχρεωμένο νὰ τὴν ἀκολουθῇ σὲ καθε κορίτσι, ὅχι μόνον μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ πιάσῃ, τὸ γαμβρὸν, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν φόβον μὴ χαρκτηρισθῇ ὡς ἀντικοινωνικὸ κα ὀπισθοδρομικὸ, σ' αὐτὰς ἀρκούμαι νὰ πῶ τὰ ἐξῆς.

Τὸ νὰ βοηθῇ τὸ κορίτσι σὰς νὰ ντύνεται σὰν κοκοτίτσα, νὰ παίρνῃ τὸ ὀρεκτικὸ τῆς μόδας στὸ κέντρο τῆς μόδας· νὰ περνᾷ ξαπλωμένη τῆς μεσημεριάτικες ὥρες διαβάζοντας διὰ φερα πορνογραφικὰ περιοδικὰ ἢ γνωστοῦ περιεχομένου λάγνα μυθιστορήματα, νὰ περνᾷ τὸ δειλινὸ τῆς σὲ σκοτάδι τοῦ κινηματογράφου ἔχοντας μπροστά τῆς ἐρεθιστικὰς ἐρωτικὰς εἰκόνας καὶ σὲ πλάγι τῆς τὸν ἀδελφὸ ἢ ἐξαδελφὸ τῆς φίλης τῆς ἢ τῆς ἐξαδέλλης τῆς νὰ τρέχῃ εἰς ὅλα νὰ ἀκτελλήλῃ διὰ δεσποινίδας ἔργα· νὰ νυκτοβραδυάζεται στὰ ντάνειν καὶ νὰ

νυκτοξημερώνεται χορεύοντας τσάρλεστον· νά μαλλιοτραβιέται καὶ νά μαλλιοκουβαριάζεται ἀδελφικώτατα ἢ πατριωτάτα μὲ τοὺς πρώτους ἐξαδελφούς, μὲ γαμβρούς, κουριάδους, θείους κλπ. ἐάν κατὰ τὴν σύγχρονον ψευτοφιλελευθέραν ἀντίληψιν δὲν σφάλλετε κατὰ τῆς ἠθικῆς, πάντως ὁμῶς ἐγκληματεῖτε κατὰ τῆς υἱείας τοῦ κοριττοῦ σας.

Διότι, ἂν ἐγκαίρως δὲν εὗρεθῇ ὁ πολυπόθητος γαμβρὸς δύο τινὰ πρέπει ἀναποφεύκτως ν' ἀπεριμέγετε ἀπὸ παρόμοια πολὺ ἐλάχιστο κοριτσιάκι ζωὴ. Ἡ νὰ τὴν σπρώξετε ἐν ἀγνοίᾳ σας στὴν γκαρσονιέρα κάποιου ἐπιτηδεύου ἡμεταλιστοῦ Δόν Ζουάν, ἢ νὰ τὴν ὀδηγήσετε ἐν γνώσει σας στὸ ἱατρεῖον κάποιου ὀνομαστοῦ ἢ μὴ νευρολόγου. Τρίτον δὲν χωρεῖ. Διαλέξετε καὶ καὶ πάρτε. Ἡ κρυφὰ ξεθύμασμα τοῦ συναθροισμένου ἀπὸ τὸν συνεχῆ γενετήσιον ἐρεθισμὸν «ἐρωτικοῦ ρευστοῦ», ἢ δηλητηρίασμα ἐξ οὗτοῦ τοῦ νευρικοῦ συστήματος τοῦ κοριττοῦ σας μὲ τῆς διαφορᾶς ἐκδηλώσεις: ὑστερίαν, νευρασθένειαν καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν παραφροσύνην.

Εὐτυχῶς συχνότερα ἀπ' ὅτι ὑποπτεύονται ἢ καλὰς μανάδες λαμβάνει χώραν τὸ πρῶτον καὶ αὐτὸ μαρτυροῦν ἢ συχνότερες κρυφές ἐπισκέψεις τῶν κοριτσιῶν στὰ ἱατρεῖα τῶν γυναικολόγων — μαιευτῶν — ἀφροδισιολόγων, ἀπὸ τῆς φανερᾶς στὰ ἱατρεῖα τῶν νευρολόγων.

Πρέπει καλὰ νὰ ἐννοήσουν ἢ μητέρες ὅτι συμμετοχὴ τοῦ κοριττοῦ εἰς ὅλην πέραν τὴν σύγχρονον ἐρωτοδιεγερτικὴν ζωὴν δὲν συμβιβάζεται μὲ ἄθικτο τὴν παρθενίαν καὶ ἄθικτο τὸ νευρικὸ σύστημα. Ἐννὰ ἀπὸ τὰ δύο κινδυνεύει.

Πρέπει ἀκόμη νὰ ἐννοήσουν ὅτι ἡ συμμετοχὴ αὐτὴ δὲν ἔχει καμμιά σχέσιν μὲ τὴν πρόσοδον καὶ τὸν σεβασμὸν ποὺ ὀφείλουμε στὴν ἐλευθερίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν τοῦ κοριττοῦ. Ἐἵνε ἀπλοῦστατα μίαν παθολογικὴν κατάστασιν καὶ, τὸν λέγον ἔχει ὄχι ἢ ἠθικὴ ἄλλ' ἢ ἱατρικὴ.

Ὁ Ὁσκάρ Οὐάιλντ εἶπε «Δὲν ὑπάρχει ἠθικὸ καὶ ἀνῆθικο· ὑπάρχει μόνον ὠραῖο καὶ ἄσχημο». Ἡ ἐπιστήμη ἐξ ἄλλου λέγει. «Δὲν ὑπάρχει ἠθικὸ καὶ ἀνῆθικο. Ὑπάρχει, μόνον, χρῆσιμο καὶ ὀλιωρὸν, ὑγιεινὸ καὶ ἀνθυγιεινόν»

ΥΠΟΜΝΗΜΑ

Πρὸς

τὸν Κύριον Ὑπουργὸν Γενικὸν Διοικητὴν

Κρήτης

Κύριε Ὑπουργέ,

Λαμβάνω τὴν τιμὴν νὰ υποβάλλω ἡμῖν ὀλίγα τινὰ περὶ Ζητήματος ἐκ τῶν πρώτων ἀφορώντων τὴν ὑπηρεσίαν Ὑμῶν, ὡς Διοικητοῦ Κρήτης, καὶ νὰ παρακαλέσω Ὑμᾶς, ὅπως δώσητε προσοχὴν τινὰ καὶ ταῦτα καθ' ὅσον προέρχονται ἀπὸ τὰ πράγματα αὐτὰ ταῦτα ὡς ἔχουσι σήμερον, ἀπὸ τὴν ἐπικρατοῦσαν κατάστασιν τῇ: ἐν Κρήτῃ Ἐκκλησίᾳ ὡς πραγματικῶς ἔχει. Τὸ ἐκκλησιαστικὸν Ζήτημα μένει, ὡς μὴ ὤφειλε, Ζήτημα ἀδιάφορον διὰ τοὺς πολλοὺς, καὶ διὰ τοῦτο δὲν λαμβάνει καὶ τὴν δέουσαν λύσιν, ὡς μὴ κατορθοῦντος τοῦ ἐκαστοῦ μελετῶντος αὐτὸ, νὰ ἐξιχνιάσῃ τὴν πραγματικότητά ὡς ἀληθῶς ἔχει. Τοῦτο ἐπέισθην καὶ ἐκ

συζητήσεώς μας περί τοῦ ζητήματος τούτου, μετὰ τοῦ τέως Γεν. Διοικητοῦ Κρήτης κ. Κατεχάκη κατὰ τὴν εἰς Πρέβελη μετάβασίν του.

Λοιπὸν, Κύριε Διοικητά, ἡ κακοδαιμονία εἰς ἣν ἔχει περιέλθει ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ δὴ τῆς Κρήτης δὲν θὰ διαφεύγῃ βεβαίως τὴν ἀντίληψιν Ὑμῶν. Ἀντὶ Ἐκκλησίας ὁρώσης, Ἐκκλησίας μετ' ὧν, ἔχομεν Ἐκκλησίαν νεκράν, Ἐκκλησίαν τῶν τύπων. Ἡ Ἐκκλησία δὲ τῆς Κρήτης ἐνῶ ἐκέκτητο κολεσσιαίαν περιουσίαν, δυνάμενη νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς καταλλήλως χρησιμοποιουμένη οὐδὲν ἔπραξεν. Μέχρι σήμερον, καὶ δὴ κατὰ τὰ πρῶτα 20 ἔτη μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν, κατεγίνοντο, Μοναὶ καὶ Μοναστηριακαὶ Ἐπιτροπεῖαι, εἰς τὸ νὰ ἰσοψηφίζωσι Ἐσοδα καὶ Ἐξοδα τῶν πρεσβυτεριαστικῶν τῶν, καὶ νὰ ζῶσιν ἐν χλιδῇ οἱ προϊστάμενοι τούτων Καλόγηροι τῆς Ἐπισκοπῆς, καὶ οἱ Ἱερεῖς νὰ πένωνται Ἐκκλησία ὅμως δὲν εἶναι μόνον οἱ κληρικοὶ καὶ οἱ Ἐπίσκοποι, εἶναι ὁ λαὸς ὅπερ οὐ καὶ ἔπρεπε πᾶσα ἐνέργεια τῶν προϊσταμένων τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἀποβλέπῃ. Ἡ συνισταμένη δὲ τῆς ἐνεργείας ταύτης ἔπρεπε νὰ εἶναι, ἡ ὅσον οἶόν τε περισσότερον ἐξάπλωσις τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ μεταπολεμικὴ δὲ ἐποχὴ καθίσταται ἐπ' ἀνάγκης τούτου, τὴν ἐδραϊώσιν τῆς Χριστιανικῆς κοινωνίας, ἐπὶ βάσεων ἡθικῶν στερεῶν. Εἰς τὴν ἔκκλισιν δὲ τῆς σημερινῆς Κοινωνίας, συντελοῦσιν βεβαίως καὶ ἄλλοι πολλοὶ λόγοι, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως καὶ ἡ χαλάρωσις τῶν ἡθικῶν δεσμῶν, ἡ θρησκευτικὴ ἀδιαφορία. Ἀνάγκη συνεπῶς ἀνορθώσεως, καὶ συγχρονισμοῦ τῆς ἔκκλησίας, καὶ μεταβολῇ ταύτης ἀπὸ ἔκκλησίας τῶν τύπων εἰς ἔκκλησίαν δράσεως. Ποῖον εἶναι ὅμως τὸ πρόσωπον ἐκείνου τὸ προσωριμῶς νὰ δράῃ ἐν αὐτῇ; Βεβαίως ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἐδρίσκεται καὶ ζουζῆ μετὰ τοῦ λαοῦ, ὁ ἱερεὺς. Οὗτος ἀντιλαμβάνεται ἀμέσως τὰς ἀνάγκας του, συγχαίρει καὶ συμπάσχει μετ' αὐτοῦ, παρηγορεῖ, νευθετεῖ, συμβιβάζει, βοηθῇ, διδάσκει. Ἰδοὺ τὰ ἔργα τοῦ ἱερέως. Ἀλλὰ ταῦτα ὅποιόν τινα ἀπαιτοῦσιν αὐτὸν; Ἡ σημερινὴ μέρφωσις του παρέχει εἰς αὐτὸν τὰ ὅπλα δι' ὧν θὰ δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ καθήκοντά του; Ὡς γνωστὸν σοι Κ. Διοικητά, σήμερον γίνονται ἱερεῖς ἐν Κρήτῃ ἐπὶ τῇ βᾶσει, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰκονικοῦ χαρτιοῦ, ὅτι ἔχουν τελειώσει, Γυμνασιακάς τάξεις, ἀνθρωποὶ ἀγράμματοι μὴ ἄλλως δυνάμενοι νὰ ζήσωσιν, ἢ ἀποτυγχάνοντες εἰς ἄλλα ἐπαγγέλματα. Θὰ εἶναι δὲ ἀσφαλὲς ἐν γνώσει Ὑμῶν καὶ ἡ εὐκολία μεθ' ἧς παρέχεται τὸ εἰκονικόν τούτου χαρτί προκειμένου περὶ χειροτενίας ἱερέως. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς εἰσαγωγῆς στείχειων μορφωμένων παρὰ τῷ Ἑνοριακῷ Κλήρῳ. Ἀλλ' ὡς ἔχουν σήμερον τὰ πράγματα εἶναι δυνατόν, νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸν Ἑφημεριακὸν Κλῆρον νέοι μορφωμένοι, δυνάμενοι δι' ἄλλου τινὸς ἔργου νὰ ζήσωσιν; Ὁ Ἑφημεριακὸς κληρὸς σήμερον εἶναι τελείως ἐγκατελελειμμένος. Οὐδεὶς φροντίζει δι' αὐτὸν· ὄχι μόνον πένεται δεινῶς ἀλλὰ καὶ γίνεται ἀντικείμενόν εἰρωνίας καὶ χλευασμοῦ. Διὰ γὰρ βίον ἀνῳμαλον καὶ δημιουργεῖται ἀνθρωπος χωρὶς χαρακτῆρα. Ἀφ' ἐνὸς τὸ καθῆκόν του τοῦ ἐπιβάλλει νὰ εἶναι εὐπρόσωπος, πρότυπον ἡθικῆς, καὶ ταπεινὸς ἐν ᾧ ἄφ' ἐτέρου οἱ πολλοὶ εἰρωνεύονται τὴν πενίαν καὶ ἀπαιδευσίαν του καὶ τὸν ἀποστρέφονται ὡς ἀνθρωπον ἀπροστάτευτον καὶ πτωχόν. Τὸν ἔχει κυριεύσει ἡ ἀπογοήτευσις καὶ ἡ ἀπασιδοξία τῆς θέσεώς του. Ἰσταται ἀληθὲς ναυάγιον ἐν μέσῳ τοῦ Χριστιανικοῦ ποιμνίου τοῦ ἀργυρολογῶν, ἐκτελεστῆς τῶν ἐκκλησιαστικῶν τύπων, τοῦ ἐνὸς συμπαθοῦντος καὶ οἰκτιήροντος, καὶ τοῦ ἐτέρου ὑβρίζοντος αὐτὸν. Ἐχει ἕνα σωρὸ ὑποχρεώσεως χωρὶς ἀνάλογον ποσὸς ὕλικόν κέρδος. Ἀλλὰ μήπως τὰ παρουσιαζόμενα ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ κενὰ πληροῦσιν οἱ Ἐπίσκοποι μας; Δυστυχῶς ὄχι· περιορίζονται ἀπλῶς εἰς ἐπιδείξεις, εἰς τὴν ἐξυπνότησιν τοῦ ἐγωῦ τῶν, καὶ τῶν συμφερόντων τῶν. Ἀλλὰ καὶ οὕτε δύναται ἕνας Ἐπίσκοπος

να εἰσέλθῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ ποιμνίου τοῦ μόνου, ὅσον δραστήριος καὶ ἄν

είναι. Κάνουν περιδείας, όταν κάμουν, οὐχὶ διὰ νὰ διδάξουν, ἀλλὰ διὰ νὰ χρηματισθοῦν, ἀφοῦ ἔστιν ὅτε ἔρχοντο καὶ εἰς συμφωνίας μετὰ τῶν ἐνοριτῶν ἰδιοτερείας.

Κύριε Διοικητά, μὴ σᾶς φοβίξῃ ἡ παροῦσα κατάστασις· τὸ ζήτημα τῆς ἀνορθώσεως τῆς ἐκκλησίας καὶ δὴ τῆς βελτιώσεως τῆς τύχης τοῦ Ἐφημερίου, τὸ ἔχει μελετήσῃ ἀρκετὰ ὁ λαὸς τῆς Κρήτης. Ἐχει ἐννοήσῃ καλῶς ὅτι ἡ ἀνόρθωσις τῆς ἐκκλησίας πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν ἠθικὴν καὶ ὕλικὴν ὑποστήριξιν τοῦ παπᾶ καὶ ὅτι τοῦτου μὴ κατορθοῦμένου, οὐδὲν ὑπὲρ τῆς ἐκκλησίας οὐσιαστικῶς τελεῖται. Σήμερον πρὸ πάντων κατὰ τὴν ἐπικρατοῦσαν κρίσιν, δυσανασχετεῖ οὗτος βλέπων τὴν μὲν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν καταστρεφομένην, τὸν δὲ ἱερέα τοῦ ἐν μέσῳ αὐτοῦ πενόμενον καὶ μὴ δυνάμενος νὰ τὸν βοηθήσῃ.

Ὁ Νόμος τῆς ρευστοποιήσεως ἐγίνε διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, ὅπως τοῦλάχιστον, καθὼς ἐλέγετο, ἐξεφράζετο ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἀντὶ τοῦτου τί ἐνομοθετήθη; Τὰ πάντα διετεθέσαν εἰς χεῖρας τῶν ἀείποτε ἰσχυόντων Ἐπισκόπων, δι' ἓνα σωρὸν Ἐπισκόπων, Ἐπισκοπικὰ γραφεῖα κτλ. καὶ διὰ τὸν ἱερέα τοῦ λαοῦ ἀπολύτως οὐδὲν. Παραμένει καὶ πάλιν, ἀπαίδευτος, ρακένδυτος καὶ ἐπαίτης, γιὰ νὰ μπορῇ ὁ Δεσπότης νὰ ἴσταται ὑπεράνω αὐτοῦ ὡς τοιοῦτος.

Ἐχετε, κ. Διοικητά, ἀρκετὰ ὕλικά μέσα διὰ τὴν ἀνέρθωσιν τῆς Ἐκκλησίας, ἐὰν φρονεῖτε, ὅτι καθίσταται ἐπιτακτικὴ Κοινωνικὴ καὶ Ἐθνικὴ ἀνάγκη, νὰ ἀνορθωθῇ. Τοῦτο δὲ ἐγκτεῖται εἰς χεῖρας Ὑμῶν σήμερον. Ἐνώσατε ὅλην τὴν ἐκκλησιαστικὴν περιουσίαν εἰς ἓνα κοινὸν ἐκκλησιαστικὸν Ταμεῖον, Ἐφεδρικὰ, Μοναστηριακὰ, Ἐνοριακὰ, καὶ ἐκ τῆς πλουσίας ταύτης Τραπεζῆς, ἥτις δύναται νὰ εἶναι καὶ τμήμα τῆς Ἐθνικῆς, θὰ δύνανται καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐκκλησίας ἀπασαί νὰ πληροῦνται, καὶ δὴ ἡ μισθοδοσία τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου, καὶ ὁ Ἐφεδρικός κόσμος πολὺ περισσότερον νὰ ὠφεληθῇ, παρὰ σήμερον, ὅποτε μελόνε τι ἀπεσπάσθησαν οὐχὶ τὰ 3)5 ἀλλὰ τὰ 4)5 τῶν ἐκκλησιαστικῶν κτημάτων ὑπὲρ αὐτῶν, οὐδέως ὠφελοῦνται, ἀλλὰ μάλλον καταστρέφονται.

Κύριε Διοικητά, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχομεν διὰ τὴν ἐνέργειαν ἡμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦτο, φοβούμεθα μόνον τὰς εἰσηγήσεις, διότι ὁ κατώτερος κληρὸς δὲν ἐκπροσωπεῖται ὅπως πρέπει.

Καὶ γίνεται μὲν νῦν κάποια ἐνέργεια πρὸς Παγκρήτιον ἔνωσιν τῶν ἱερέων τῆς Κρήτης, ἀλλὰ θὰ κατορθωθῇ; Ὡς μᾶς ἀφήσουν οἱ Ἐπίσκοποι; Ὡς λάβῃ τὸ θάρρος ὁ ραγιᾶς ἱερεὺς νὰ ἐξέλθῃ ὡς ὁ κοχλίας τοῦ κελύφους του καὶ νὰ ὀδεύσῃ με σταθερότητα καὶ ἀνιδιοτελῶς τὴν ὁδὸν ἣν ἐπιβάλλουν αὐτῷ αἱ περιστάσεις;

Ὡς εἶχετε τὸν τοιοῦτον Σύνδεσμον ὃ ἴστον Σύμβουλον εἰς τὴν τακτοποίησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν μας πραγμάτων, καθ' ὅσον ἡ γνώμη του θὰ ἀπηχούσε καὶ τὸ συμφέρον τῆς Ἐκκλησίας.

Δράξατε κ. Ὑπουργέ, τοῦ ἐκκρεμοῦντος τοῦτου κοινωνικοῦ προβλήματος περισυλλέξατε καὶ ἐνώσατε τὸν ἐκκλησιαστικὸν πλοῦτον, μισθοδοτήσατε τὸν ἱερέα, ὑποστηρίξατε τὴν καρκινοβατοῦσαν, ἀπὸ σκοποῦ, Ἱερατικὴν τῆς Κρήτης Σχολὴν, εὐεργετήσατε ἐν ἐνὶ λόγῳ τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ ἐστέβειναις ὅτι ἡ ἐκκλησία ἄπασα, καὶ δὴ ὀδεύοιτο αὐτὴ σήμερον ἱερεὺς, θὰ μὲν ἔσκει εὐγνώμων πρὸς Ὑμᾶς

Ἐν Μυρθίῳ τῇ 11 Ἰανουαρίου 1931

Κατ' ἐντολὴν τῶν Ἐφημερίων Ἀγίου Βασιλείου

Ὁ Ἐφημέριος Μυρθίου

ΓΕΩΡΓ. ΣΠΙΤΑΔΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Κύριε Διευθυντά της «**Νέας Ζωής**»

Θά μὲ υποχρεώσητε ἐὰν λάβητε τὴν καλωσύνην νὰ μοι γνωρίσητε ἢ μᾶλλον νὰ μοι ἐξηγήσητε, πῶς καὶ διὰ τίνα λόγον ἐπεκράτησε νὰ τίθεται εἰς τὰς προσφορὰς (πρόσφορα) τὰς ἐποίας κομίζουσι οἱ πιστοὶ εἰς τοὺς ἱερεῖς διὰ τὴν τέλει τοῦ μυστηρίου τῆς θείας εὐχαριστίας, σφραγίς τετράγωνος διηρημένη εἰς τέσσαρα ἴσα τετράγωνα, ἐξ ὧν τὰ μὲν ἅνω φέρουσι τὸ ΙΣ. ΧΡ. ἤτοι (Ἰησοῦς Χριστός), τὰ δὲ ἑτέρα κάτω τὴν λέξιν ΝΙΚΑ καὶ τίνα σημασάν ἔχει ἢ μετὰ τὴν ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας χορήγησις τοῦ «ἀντιδώρου» ὑπὸ τοῦ ἱερουργήσαντος ἱερέως, εἰς τοὺς πιστοὺς.

ΑΠΑΝΤΗΣΙΣ

Ἐνωρίτατα, ἀπὸ τοὺς πρώτους χρόνους τοῦ Χριστιανισμοῦ, οἱ χριστιανοὶ συμβολικῶς παρίστανον τὸν Σταυρὸν ὡς ἔχον ἢ διὰ τῆς λέξεως ΙΧΘΥΣ ὡς ἄμυν, ὡς καλὸν ποιμένα φέροντα ἐπὶ τῶν ὤμων ἄμυν, ἢ ὡς «καλὸν ἡνίοχον» ὁδηροῦντα νικηφόρως τὸ ἄρμα τῆς ἀνθρωπότητος εἰς τὴν ἀθανάσιαν καὶ ἐπὶ Θεὸν τὸν ἐν οὐρανῷ. Τὰς συμβολικὰς παραστάσεις ταύτας ἐθεώρουν ὡς ἐχούσας καὶ ἐξορκιστικὴν ἐξουσίαν. Τὴν ἰδιότητα ταύτην ἐπ' αὐτοῖς καὶ πιστεύεται ὅτι κατέχει ἰδίᾳ ὁ Σταυρὸς. Τὰ τέσσαρα ἴσα τετράγωνα εἰς ἃ ὁ αἰρεῖται τὸ τετράγωνον τῆς σφραγίδος τῆς «προσφορᾶς» παριστῶσι τὸν σταυρὸν εἰς ὃν εἶνε ἐγγεγραμμένη ἡ ἐξορκιστικὴ ρήτρα «**Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ**». Τῆς ρήτρας ταύτης ἔκαμε χρῆσιν ὁ Μ. Κωνσταντῖνος εἰς τρεῖς μεγάλους σταυροὺς τοὺς ὁποίους ἔστησεν εἰς περιόπους τόπους τῆς νέας πρωτεύουσας τοῦ κράτους του. Ἀπ' ἧς ὁ Μ. Κωνσταντῖνος ἐθεάσατο ἐν οὐρανῷ τὸ σημεῖον τοῦ νικοποιοῦ Σταυροῦ μετὰ τὰς λέξεις ΕΝ ΤΟΥΤῳ ΝΙΚΑ ἐπεκράτησεν ἡ προσφιλεστάτη εἰκόνησις τοῦ σταυροῦ μετὰ τὰς ὡς ἄνω λέξεις, ἢ μετὰ τὴν ρήτρα «**Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ**». Κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς πάλης τοῦ Χριστιανισμοῦ κατὰ τοῦ ἔθνισμοῦ, ἦτο συνηθεστάτη ἡ ἐπιφώνησις «**Ὁ Σταυρὸς ἐνίκησεν, αἰεὶ νικᾷ**» κατ' ἀντίθεσιν πρὸς ἀναλόγους ἐπιφωνήσεις τῶν ἐθνικῶν: Ἀμμων νικᾷ — Νικᾷ ἡ Εἰσις — Ζεὺς Σάραπις αἰεὶ νικᾷ — Πάντα νικᾷ ὁ Σάραπις (ἰδ^ε «Θεολογίας» τευχ. ΛΑ'). Οἱ χριστιανοὶ ἐσυνήθιζον νὰ ἔχουν οἱ ἄρτοι τῆς οἰκιακῆς χρήσεώς των τὴν σφραγίδα ἢ ὁποία τίθεται νῦν εἰς τὰς προσφορὰς τὰς διὰ τὴν τέλει τῆς θείας εὐχαριστίας προσορζομένας· ἀντ' αὐτῆς δὲ νῦν αἱ γυναῖκες ἅμα ζυμώσου, χαράσουσι εἰς τὴν ἐν τῇ σκέφῃ ζύμην τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ. Ὁ φέρων τὴν σφραγίδα τοῦ σταυροῦ ἄρτος ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων θεωρεῖται ὡς ἡγιασμένος τῇ δυνάμει τοῦ νικοποιοῦ Σταυροῦ ὅπως ἐπεκράτησε νὰ φέρουν αἱ «προσφοραὶ» τὴν γνωστὴν σφραγίδα μετὰ τὴν ρήτραν «**Ἰησοῦς Χριστὸς νικᾷ**».

Ἡ χορήγησις εἰς τοὺς πιστοὺς μετὰ ἀπόλυσιν τῆς θείας λειτουργίας, μικροῦ

τιμαχίου, τοῦ «ἀντιδῶρου» ἐκ τῆς «προσφορᾶς» ἧς ἔκαμε χρῆσιν ὁ ἱερεὺς κατὰ τὴν προσκομιδὴν, λαβὼν ἐξ αὐτῆς τὸ τεμάχιον τὸ καλούμενον «ἄμανός», προήλθεν ἐκ τῆς ἀντελήψεως διὰ εἰς τὴν ἐν λόγῳ «προσφορὰν» μετεβιβάσθη ἡ ἰδιότης φοροῦ τῆς υγιείας, ἡ ἀποεμομένη τῇ θεῷ Εὐχαριστίᾳ. Οὕτω τὸ «ἀντιδῶρον» ἀντεκατέστησε τὴν καθ' ἑκάστην μετέληψιν τῆς θεῆς Εὐχαριστίας, ἧς πιστεύουν οἱ πᾶσιν ὅτι ἐπιδρᾷ υγιεινῶς ἐπὶ τοῦ ἀξίως αὐτῆς κοινωνούντος καὶ θεωρεῖται ὡς ἐχέγγυον υγιείας, δυνάμεως καὶ ζωῆς. Αὐτὸς εἶνε ὁ λόγος διὰ τὸν ὅποσον αἱ γυναῖκες φυλάττουν «ἀντιδῶρον» καὶ τρώουσι κάθε πρωτὴ νῆστευς ἀφ' οὗ νιφθῶσι καὶ προσευχηθῶσιν. Πολλὰκις δὲ πρὸ τῆς πρωτῆς λήψεως τοῦ ἀντιδῶρου, πίνουν ἁγίασμα τοῦ μεγάλου ἁγιασμοῦ τῶν Φώτων, τὸ ὅποσον φυλάττουν ὅλα ἀνεξαιρέτως αἱ οἰκογένειαι ἐντὸς μικρᾶς φάλης ἀνηρτημένης εἰς τὸ εἰκονοστάσιόν των.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Ἡράκλειον τῇ 19ῃ Ἰανουαρίου 1931

Ἀγαπητὲ κ. Φραντζεσκάκη,

Χωρὶς νὰ ἀρνέσμαι τὴν ἀναγκαιότητα τῆς παγκρητίου ἐνώσεως, πρὸς ἐπιτεύξιν τῆς ὁποίας μετὰ τόσου ζήλου ἐπεβόητε, εἶμαι ἀρκετὰ ἀπαισιόδοξος ὡς πρὸς τὴν ἐπιτυχίαν καὶ τυπικῆς ἀκόμῃ συσσωματώσεως τῶν ἐφημερίων τῆς Κρήτης καὶ τῆς ἀπλῆς ἀκόμῃ ἐγγραφῆς των ὡς μελῶν μιᾶς τοιαύτης ἐνώσεως.

Λεῖπει ἀτυχῶς παρ' ἡμῖν τὸ πνύμα τῆς ἀλληλεγγύης, καὶ ἡ ἀντίληψις τῆς ὠφελιμότητος μιᾶς πραγματικῆς ἐνώσεως τοῦ κλήρου.

Σκεπτόμενος ὅτι οἱ κατὰ τόπους συσταθέντες σύνδεσμοι φυτοζωοῦν, καὶ εἶναι κατὰ ἐκθὺς ἀνίκανοι νὰ δράσουν, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι τοῦτ' αὐτὸ θὰ γίνῃ καὶ μετὰ τὴν «Ἐνώσιν. Καθ' ἣν στιγμὴν δλεπομεν ἐφημερίους οἵτινες ἐγγράφονται εἰς τὸν Σύνδεσμον τῆς περιφερείας των καὶ κανόπιν θεωροῦν πᾶσαν περαιτέρω καταβολὴν τῆς μηδαμινῆς συνδρομῆς των ὡς περιττήν, καὶ ἀδικαιολόγητον ἴσως, πῶς θέλατε νὰ αἰσιοδοξῶ διὰ τὴν σταδιοδρομίαν τῆς Παγκρητίου Ἐνώσεως. Ἀλλὰ ἀκόμῃ φοβοῦμαι ὅτι ἡ καλὴ προσπάθεια Σας θὰ εὐρεθῇ καὶ πρὸ τοῦ διλήμματος τῆς ἑδρας τῆς Ἐνώσεως. Σας ὁμολογεῖται ὅτι οὔτε εὐλοδοξεῖτε οὔτε ἀξιμα ἐπιδιώκετε. Ποιὸς ὅμως ἄμα σεῖς οἱ ἐμπνεύσαντες τὴν ἰδέαν τῆς Ἐνώσεως παραμερήσητε θὰ τεθῇ ἐπὶ κεφαλῆς;

Φαντάζομαι, καὶ φθάνω μέχρι τοῦ νὰ πιστεύω, ὅτι οἱ ἐν Χανίοις ἀδελφοί, ἄγρον ἡγόρασαν, ὅτι οἱ ἐν Ρεθύμνῃ καὶ δι' ἑ μέχρι τινὸς φαγόμενος ὡς ἡγοῦμενος τῶν ζωηροτέρων Παπᾶ Σταυρίδων ζεύγη βοῶν ἡγόρασαν, οἱ ἐν τῷ Νομῷ Λασιθίου καθεύδουν ὑπὸν μακάριον, ἡμεῖς ἐδῶ περιοριζόμεθα εἰς Πλατωνισμοὺς, πῶς λοιπὸν θὰ ἀνδρωθῇ καὶ ποῦ θὰ στηριχθῇ ἡ Ἐνωσις.

Ἡ πικρὰ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ἡ πλειονότης τῶν ἐφημερίων ἀναμένει τὰ πάντα ἀπὸ τὴν εὐμένειαν τῶν Κυβερνήτων ἢ ἀπὸ τὸν καλὸν Θεόν, καὶ λησμονοῦν ὅτι οἱ Ἑθνικοὶ δὲν ἔ-

σπευσαν πρὸς τοὺς Ἀποστόλους νὰ διδαχθῶν, ἀλλ' ἐκεῖνοι πρὸς αὐτοὺς, καὶ ὅτι **καρμιά προσπάθεια δὲν εἶναι δυνατόν νὰ τελεσφορήσῃ ἄνευ ἀγώνων, κόπων, καὶ θυσιῶν. Μοιρολατρικῶς ἀναμένομεν νὰ ὀριμάσῃ τὸ ἀχλάδι καὶ νὰ πέσῃ στὸ ἀνοικνὸ στόμα μας.** Διαρκῶς γογγύζομεν καὶ παρκανομύεθα διὰ τὸ κατάντημά μας. Φροντίζομεν νὰ ἐξευρίσκωμεν δικαιολογίας καὶ νὰ ἐπιρρίπτωμεν εἰς ἄλλους τὰς αἰτίας τῆς κακοδιαμονίας μας, καὶ ἴσως ἴσως λέγοντες ὅλοι μας κακοδιαγονίαν, πιστεύομεν ὅτι αὕτη ἐγκνέται μόνον εἰς τὸ ὕλικόν μέρος, ποτὲ δὲ δὲν ἐσυλλογίσθημεν ὅτι πάσχομεν ἐν τῇ ὁλότητι ὅχι μόνον ὕλικῶς, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἀπόψεως μορρώσεως.

Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ ὕλιστική ἰδέα κατευθύνει ὅλων τὰς σκέψεις, ὅλ' εἶνε δὲ ἴσως μο-
νάδες ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι σκέπτονται παρὰ πέρα ἀπὸ τὴν τωρινὴν οἰκονομικὴν δεξιότητα τῆς θέσεως των ἀνθρώπινον.

Δυστυχῶς εἶναι πολλοὶ οἱ συλλογισμοὶ ποὺ μὲ κἀμνουν ὅχι ἀπλῶς διστακτικόν, ἀλλὰ ἀπαισιόδοξον διὰ τὴν ἐπιτυχίαν ἐν τῷ παρῶντι τῆς Ἑνώσεως.

Πάντως ὁ σπὸρος ἐρρίφθη, καὶ σκεπτόμενοι κατὰ τὸ Εὐαγγέλιον ὡς ἐλπίζομεν ὅτι ἐν τῷ τῆς πετρώδους καὶ ἀκανθώδους γῆς, θὰ εὕρῃ καὶ γῆν ἀγαθὴν, καὶ θὰ καρποφορήσῃ. Ἄς ἐλπίζομεν! καὶ ἐλπίζοντες δὲν ἀποδιδιῶμεν. Ἄ'Ταχ' αὖριον ἔσσε' ἄμεινον».

Δὲν ἀρνούμαι ὅτι οἱ ἐνταῦθα συνάδελφοι ἀσμένως ἀποδέχονται καὶ ἐπιδοκιμαζοῦν τὴν ἰδέαν τῆς ἐνώσεως. Ἄλλ' εἶναι σταγὼν ἐν Ὡλεανῶ. Ἡ Α. Σεβασμιότης, ἥτις ἔλαβε γνῶσιν ἀπὸ τοῦ δημοσίευσμα τῆς Ἀ' Ἀνορθώσεως, (φύλλον σὰς ἔστειλα) δὲν ἔδειξεν ὅτι ἀποκρούει τὴν ἰδέαν αὐτήν.

Μὴ λησμονεῖτε ὅτι καὶ σεῖς καὶ ἐγὼ καὶ ὅλοι μας εἴμεθα Ἕλληνες καὶ δὴ Κρήτες, ἐπομένως ἐν ᾧ ἴσως εἰς τὰς γενικὰς ἀρχὰς θὰ εἴμεθα σύμφωνοι, εἰς τὴν διακτύπωσιν των λεπτομερειῶν θὰ προσκρούσωμεν. **Ἐχετε τὴν δύναμιν καὶ τὴν θέλησιν νὰ ὑπερνικήσητε τὰ μικρὰ ἐμπόδια; Θὰ δυνηθῇτε νὰ ἐμπνεύσητε καὶ εἰς τοὺς ἄλλους ὀλίγην ἀνωτερότητα;**

Ὅλαι αὐταὶ αἱ σκέψεις μὲ κἀμνουν νὰ φοβοῦμαι διὰ τὴν ἐπιτυχίαν, εὐχομαι νὰ ἀπα-
τῶμαι, καὶ θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ ἐὰν ἀπρδειχθῇ ἐκ των ὑστέρων ὅτι δὲν εἶμαι μάντις κα-
κῶν, "Ὅμως ἡ ὀλίγη πεῖρα ἀπὸ τὴν στιγμὴν πραγματικότητά με ἐδίδαξε πολλὰ. Εἴμεθα καὶ
ἡμεῖς σὰρξ ἐκ τῆς σαρκὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἐπομένως θερμάταιμοι, ἐνθουσιώδεις, εὐκο-
λοὶ εἰς τὴν λήψιν σκέψεων καὶ ἀποθάσεων, ταχεῖς εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν, πρόθυμοι κατ'
ἀρχὰς, μὴ προϋπολογίζοντες δυσκολίας καὶ ἐμπόδια, ἀλλὰ ἀψήκωτοι. Ἐπαναλαβάνω ὅτι
εὐχομαι νὰ ἀπατῶμαι, καὶ νὰ μὲ διαψεύσουν τὰ πράγματα, δυστυχῶς ὅμως ὡς παρατηρῶ
ὡς σήμερον ὀλίγοι εὐρέθησαν νὰ ἀνταποκριθῶν εἰς τὴν πρόσκλησίν σας, καὶ φοβεῖμαι ὅτι
καὶ οἱ ὀλίγοι αὗτοί δὲν θὰ εἶναι μέχρι τέλους συνεπεῖς εἰς τὰς ἰδέας ποὺ τόσον εὐκόλα δια-
τυπῶνουν. Τὰς σκέψεις μου αὐτὰς ἐθεώρησα ὑπαρκτέων νὰ σὰς γνωρίσω κατόπιν τὴν ἐπιστο-
λὴν σας τῆς 8 τρέχοντος. Ὅχι διότι ἀποκρούω τὴν ἰδέαν τῆς Ἑνώσεως, ἀλλὰ διότι τὴν
ποθῶ πραγματικῶς, τοιαύτην δὲ ὥστε νὰ μὴν ἀποβλέπῃ εἰς τὴν ἐπιτυχίαν οἰκονομικῶν μέ-
νον ἀνταλλαγμάτων, ἀλλὰ σκοπὸν νὰ ἔχῃ τὴν μελλοντικὴν πνευματικὴν ἐξύψωσιν
τοῦ Ἑφημεριακοῦ Κλήρου, ὥστε οὗτος νὰ ἀποβῇ ἄξιος τῆς ἀποστολῆς του, καὶ
θὰ γίνῃ ἐὰν ἀνακουφισθῶσιν μὲν οἱ ἤδη ἐφημέριοι οἰκονομικῶς, νὰ τεθῇ ὁμως νομοθετικῶς ἡ

γὸς εἰς τὴν φάμπρικαν χειροτονίας ἀνευ νέων ὠρισμένων προσόντων, πρωτίστως δὲ τοῦ κηρύγματος, ὥστε νὰ ἀναζωπυρωθῇ τὸ θρησκευτικὸν συναίσθημα τῶν Χριστιανῶν. Καὶ εἰς μὲν τὰς πό-
 ῶπωσδήποτε ὁ Χριστιανὸς ἐκτὸς τῆς τυπικῆς μελετήσεως τῶν ἱεροτελεστιῶν ἀκούει καὶ κήρυγ-
 μα, ἀλλὰ εἰς τὴν ὑπαίθρου;

Δὲν φαντάζομαι νὰ ἀποκαρδιωθῇτε μὲ τὰς σκέψεις μου αὐτὰς, μᾶλλον πιστεύω ὅτι θὰ
 σᾶς δώσουν ἀπορμὴν ἐκθυτέρας μελέτης τῶν πραγμάτων οὕτως ὥστε νὰ δυνηθῇτε νὰ φέρε-
 τε εἰς πέρας τὸ ἔργον ποῦ μὲ τόσον ἐνθουσιασμὸν ἀναλάβετε.

Μὲ τὴν διαβεβαίωσιν τῶν πλέον εὐλαβικῶν αἰσθημάτων διατελῶ μὲ ἀγάπην.

Ἑμμ. Σπυριδάκης Ἱερεὺς

ΑΝΕΤ ΤΙΤΛΟΥ

Τὸ ὄνομα Μωάμεθ παράγεται ἐκ τῆς λέξεως Μωχάμμεδ ἡ ὁποία σημαίνει
 ἐνδοξος καὶ ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν ἡμετέραν λέξιν Περικλυτὸς ἦτοι ἐνδοξος.

Οἱ μωαμεθανοὶ λοιπὸν διατείνονται ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς προεῖπε τὴν ἐ-
 λεῦσιν τοῦ Μωάμεθ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγέλι-
 ον κεφάλ. 16ον καὶ 7ον ἐδάφιον τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ἐγὼ ὁμῶς τὴν ἀλήθειαν σᾶς λέγω, συμφέρει εἰς ἑσᾶς νὰ ἀπέλθω ἐγὼ διότι
 ἐὰν δὲν ἀπέλθω ὁ Παράκλητος δὲν θέλει ἔλθαι πρὸς σᾶς, ἀλλ' ἀφοῦ ἀπέλθω θέλω
 πέμψαι αὐτὸν πρὸς σᾶς».

Ἐπειδὴ ὁμῶς ἡ ὀρθογραφία τῆς λέξεως Παράκλητος (δι' ἧς ἐννοεῖται ἐν τῇ
 Εὐαγγελίῳ τὸ Ἅγιον Πνεῦμα) δὲν συμφωνεῖ μὲ τὴν τοῦ Περικλυτὸς καὶ ἐπομέ-
 νως μὲ τὴν δοξασίαν τῶν Μωαμεθανῶν, διατείνονται οὗτοι ὅτι ἡ λέξις αὕτη δι-
 στράφη σκοπίμως ὑπὸ τῶν Χριστιανῶν καὶ ὤφειλε νὰ γραφῇ ἐν τῇ Εὐαγγελίῳ Πε-
 ρικλυτὸς (Μωάμεθ) καὶ οὐχὶ Παράκλητος (Ἅγ. Πνεῦμα).

Φαντασθῇτε τί θὰ συνέβαιναν ἐὰν ὁ Θεὸς ἐπενέβαινε εἰς τὴν κανονικὴν λει-
 τουργίαν τῶν φυσικῶν νόμων πρὸς ὄφελος τούτου ἢ ἐκείνου τῶν πλασμάτων του.
 Δὲν θὰ ἐμανθάνομεν ποτὲ τὰς δυσσεύστους συνεπειὰς τῆς παραβάσεως τῶν θε-
 ῶν νόμων.

Ἐν τούτοις φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς παρεμβαίνει κάποτε εἰς τὴν λειτουργίαν τῶν
 Νόμων του, χωρὶς νὰ σταματήσῃ τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, κάμνει χρήσιν ἀνωτέ-
 ρων τῶν εἰς ἡμᾶς γνωστῶν Νόμων, διὰ νὰ σώσῃ ἢ θεραπεύσῃ πλάσμα του.

Αὕτη εἶναι ἡ ἐξηγήσις τῶν θαυμάτων.

Ὁ μέγας φυσιοδίφης Χῶδδελ εἰς ἓν ἐκ τῶν συγγραμμάτων του παρομοιάζει
 τὴν λειτουργίαν τῶν νόμων τῆς φύσεως, ἐν σχέσει πρὸς τὸν ἄνθρωπον, μὲ δύο
 παίχτας σκακίου.

Ὁ εἰς τῶν παικτῶν εἶνε εἰς ἡρεμὸς ἄγγελος ὁ ὁποῖος προτιμᾷ μᾶλλον νὰ
 χάσῃ παρὰ νὰ κερδίσῃ, ὁ ἄλλος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ὅστις ἔχει στοιχηματίσει τὴν

φυχήν του. Τό σκάκι είναι ὁ κόσμος—οἱ δὲ κανόνες τοῦ παιγνιδίου εἶνε οἱ νόμοι τῆς φύσεως. Ὁ ἄγγελος παίζει ἡρέμως καὶ τιμῶς, δὲν χαρίζεται ποτὲ εἰς τὸν συμπαίκτην του τὸν ἄνθρωπον.

Πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρομοιώσεως ταύτης πρέπει νὰ προστεθῇ ὅτι ὁ Θεὸς, δὲν εἶναι μόνον ὁ ἥρεμος αὐτὸς ἄγγελος λαμβάνων τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας μὲ τὸ αὐτὸ ἐνδιαφέρον, εἶνε ἐπὶ πλέον ὁ Πατὴρ, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ καρδίσωμεν, εἶνε δὲ πάντοτε ἑτοιμὸς νὰ παράσχωῃ παρηγορίαν εἰς τὸν ἀτυχοῦντα παίκτην.

Ὁ ἄνθρωπος γενικῶς θέλει νὰ βλέπῃ μόνον ὅτι εἶναι εἰς αὐτὸν εὐχάριστον καὶ πρόσφορον, προσπαθεῖ δὲ νὰ μὴ βλέπῃ ὅτι εἶναι δυσάρεστον εἰς τὰς ὁρέξεις καὶ διαθέσεις του.

Ἄγγελος τις εὐγενὴς εἶχε ἐπισκεφθῇ τὰς Ἰνδίας, καὶ διηγεῖτο εἰς ἕνα μέγα γεῦμα τὰ κυνήγια τοῦ εἰς τὰ δάση τῶν Ἰνδίων καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν τίγρων τὰς ὁποίας εἶχε φονεῦσαι. Προχωρῶν εἰς τὴν διήγησιν του ὠμίλησε περιφρονητικῶς περὶ τῶν ἐν Ἰνδίαις Ἱεραποστόλων ὅτι ματαιοπονοῦσι, διότι αὐτοὺς τοῦλάχιστον οὔτε ἕνα Ἰνδὸν Χριστιανὸν συνήντησε. Εἰς τὸ αὐτὸ γεῦμα παρεῖχτο Ἱεραπόστολος τις ὅστις εἶχε παραμείνῃ ἐπὶ σειρὰν ἔτων ἐν Ἰνδίαις κηρύττων τὸ Εὐαγγέλιον. Οὗτος λαβὼν τὸν λόγον εἶπε ὅτι, ἐὰν ὁ εὐγενὴς κύριος δὲν συνήντησε οὔτε ἕνα Ἰνδὸν χριστιανὸν κατὰ τοὺς ὀλίγους μῆνας, ποῦ παρέμεινε εἰς τὰς Ἰνδίας, ἐπίσης καὶ αὐτοὺς, ἂν καὶ πολλὰ ἔτη ζήσας ἐν Ἰνδίαις, οὐδέποτε συνήντησε τίγριν, ἀλλ' ὥς δὲν ἔπεται ἐκ τούτου ὅτι δὲν ὑπάρχουσι τίγρεις ἐν Ἰνδίαις, οὕτω δὲν ἔπεται ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν Ἰνδοὶ χριστιανοί.

Ἀπλούστατα, οὔτε αὐτοὺς ὑπῆγεν ἐκεῖ ὅπου εὕρισκονται αἱ τίγρεις, οὔτε ὁ εὐγενὴς Κύριος ὑπῆγε ἐκεῖ ὅπου εὕρισκονται χριστιανοί Ἰνδοὶ κατὰ ἑκατομμύρια.

Ἀληθῶς ὁ ἄνθρωπος βλέπει μόνον ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ζητεῖ καὶ ποθεῖ νὰ εἶδῃ.

Γ. Σ. Ν.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΚΡΙΣΕΙΣ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩΣ κατεχωρίσαμεν τὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἐκπαιδευτοῦ καὶ φίλου ἐρέως Ε. Σπυριδάκη, διότι λέγει πολλὰ τὰ ὀρθά. Διαφωνοῦμεν ὅμως πρὸς αὐτὸν εἰς τινὰ σημεῖα οὐσιώδη: Ἐκεῖνος εἶναι ἀπαισιόδοξος ὑπὲρ τὸ δέον. Φρονεῖ ὅτι ὁ σημερινὸς ἱερεὺς γέμει ἐλαττωμάτων καὶ ἀνικανότητων, αἱ ὁποῖαι τὸν καθιστοῦν ἀνίκανον δι' ἰδεολογικὴν συσσωμάτωσιν καὶ κατώτερον καὶ αὐτῶν τῶν ἀχρηστών καὶ λεμβούχων, οἵτινες συνεσωματώθησαν. Φρονεῖ ὅτι ὁ σημερινὸς ἱερεὺς εἶνε ἀνίκανος νὰ κάμῃ βῆμα πρὸς τὰ ἔμπροσ, ὡς ἑσπερημένος ἰδεολογίας. Ἡμεῖς φρονοῦμεν ἀντιθέτως ὅτι ὁ ἐφημεριακὸς κληρὸς τῆς Κρήτης κέκμηται πρόσωπα ἰδεόλογα, πλήρη ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀλτρουϊσμοῦ, δυνάμενα ἐὰν ἀφεθῶσιν ἐλευθερα, ὡς πιστεύομεν, νὰ ἰδρῶσιν μίαν συσσωμάτωσιν, δυναμένην νὰ ἀποβῇ κοινωνικῶς ὠφέλιμος τὰ μέγιστα. Ἡ ἀπαισιοδοξία εἶναι τὸ μεγαλύτερον ἐμπόδιον τῆς προόδου. Οἱ φόβοι τοῦ λαμπροῦ ἱερέως κ. Σπυριδάκη ὅτι ἡ μικροφιλοδοξία θὰ τὰ κάμῃ θάλασσα, ἐλπίζομεν νὰ διαφευθοῦν ὡς εὐχεται.

Αἰσθηλαί τῆς «ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ» εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐφημεριακοῦ Κληρικοῦ τῆς Κρήτης ἵνα ἐκθέσῃ τὴν γνώμην του ἐπὶ τοῦ τεθέντος ζητήματος τῆς παγκρητίου συσσωματώσεως.